

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 18.04.2005

Sayı : 254

CHP

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Özürölüler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Karamnelerde Değişiklik Yapılması hakkında kanun teklifimiz, gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

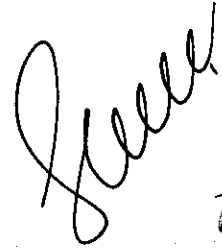
Ali TOPUZ

İstanbul Milletvekili

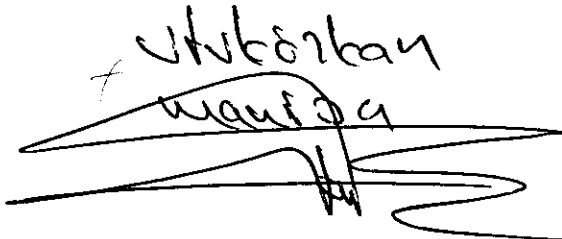
Kemal ANADOL

İzmir Milletvekili

Prof. Dr. Haluk KOÇ

Samsun Milletvekili

Halil ÜNLÜTEPE Feridun Ayvazoglu
Afyonkarahisar Mu. Görmü N.V.

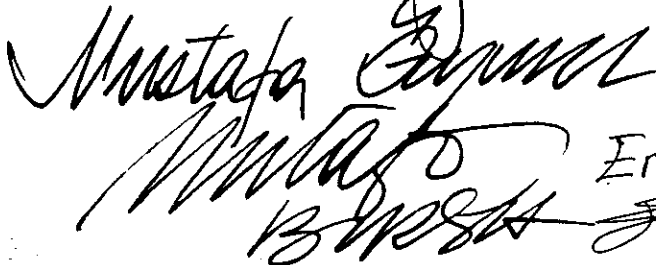
Hasan Güyüldas
Tunceli Mu.

Nejot BENCAN Errol Tinasötepe
Edirne Mu. Erzinçan Mu.

Nispetiye COŞKUNER
İstanbul Mu.

Gökhan DULGÜN
Hatay Mu.

Kemal DEMİREL Nurettin Sözer
Bursa Mu. Straz Mu.

Abdullah YAZAR
Hatay Milletvekili

Erdal Karademir
İzmir

ADI VE SOYADI	SEÇİM ÇEVRESİ	İMZASI
Sapık Zeki Güllü	Mersin	
Oya Arslan	Ankara	
YAVUZ ALTINORAK	KIRKLARELİ	
ALGAN HACALOĞLU	İstanbul	
N. Gökçü Erbuğ	Adana	
R. Kerim ÖZKAN	Bizanslı	
I. Sami Tandoğan	Ordu	
Gürol Ergin	Muş	
M. Vedat Melik	S. U. Ya	
Mehmet Somerci	AYDIN	
Muharrem Kılıç	Malatya	
Ali Canbur Yılmaz	Muş	
FERİDUN BALOĞLU	Antalya	
Nadir SARAC	Longuldak	
Ali Aslan	Muş	
Mustafa Fazılca	Denizli	
Kemal SAĞ	Adana	
Mehmet Ziya Yergök	Adana	
Muhsin Korgıç	Biga	
Hüseyin Özcan	Mersin	
Ferit Mehmet Akın	Malatya	
Mehmet Nisan	Denizli	

[illegible]

GENEL GEREKÇE

Özürlülük; doğuştan ya da sonradan yaşanan bir sağlık sorunu nedeniyle bedenin yapı ve fonksiyonlarında bozulma sonucu kişinin yaşamsal aktivitelerinin kısıtlanması ve bunun sonucu olarak da toplumsal yaşama katılımının engellenmesi durumudur.

DİE Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 2002 yılında 97.000 kişi ile görüşülerek yaptığı araştırmaya göre nüfusumuzun % 12.28'i özürlü insanlardan oluşuyor. Yine bu araştırma sonuçlarına göre: özürlülerin % 47'si özürleri ile ilgili hiç tedavi görmemişler; genel nüfus içinde okuma yazma bilmeyenlerin oranı % 12.94 iken bu oran özürlüler arasında % 36.34, ancak % 41'i ilkokul, % 6'sı ortaokul, % 7'si lise mezunudur, üniversite mezunu sayısı son derece düşüktür; % 77.81'i istihdama dahil değildir; % 50'den fazlasının sosyal güvenliği yoktur; % 70'i ailesi olmadığında ne olacağı endişesi ile yaşamaktadır; % 34'ü doğuştan, % 66'sı sonradan özürlü hale gelmiştir; en çok rahatsızlık duydukları husus, özürlerinden kaynaklanan sorunları yanında toplumun kendilerine olan yanlış ve önyargılı yaklaşımlarıdır.

Bu sonuçların da ortaya koyduğu gibi ülkemizdeki özürlüler yeterli sağlık, eğitim, rehabilitasyon ve istihdam olanaklarına sahip değildir.

Ülkemizdeki milyonlarca özürünün sosyal, ekonomik ve eğitsel ihtiyaçlarının çağdaş ölçülerle sosyal hukuk devleti ilkelerine uygun çözümlere kavuşturulmasını Anayasamız 41,62 ve diğer maddeleriyle devlete görev olarak vermiştir. Yine ülkemizin kabul ettiği uluslararası sözleşmelerden 159 sayılı İLO sözleşmesi çocukların korunmasıyla ilgili sözleşmenin 23. Maddesi Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi doğrudan veya dolaylı olarak ulus devletlere özürlülerle ilgili yapılacak düzenlemeler hakkında sorumluluklar yüklemiştir.

Avrupa Birliği'nin çeşitli karar organları özürlülerle ilgili üyelerine uyulması gereken direktifler yayınlamıştır.

♦ 27 Kasım 2000, Konsey Kararı

Ayrımcılığa karşı topluluk eylem planı oluşturulması (2001 – 2006)

♦ 27 Kasım 2000, Konsey Kararı

İstihdamda ve işte eşit muamele konusunda genel çerçeve (2000/78 EC)

♦ Avrupa Birliği Temel Haklar Belgesi (2000/C 364/01)

- ◆ 15 Haziran 2003, Konsey İlke Kararı

Özürlü bireylerin istihdamının ve toplumsal bütünleşmelerinin teşvik edilmesi
(2003/C 175/01)

- ◆ 6 Mayıs 2003, Konsey İlke Kararı

Özürlü bireylere yönelik kültürel etkinlikler ve bu etkinliklere ulaşılabilirlik
(2003/C 134/05)

- ◆ 5 Mayıs 2003, Konsey İlke Kararı

Özürlü öğrencilere eğitim ve mesleki eğitimde fırsat eşitliği sağlanması
(2003/C 134/04)

- ◆ 17 Haziran 1999, Konsey İlke Kararı

Özürlü kişilere istihdamda fırsat eşitliği sağlanması (1999/C 186/02)

- ◆ 4 Haziran 1998, Konsey Tavsiye Kararı

Özürlüler için park kartı verilmesi (1998/376/EC)

- ◆ 20 Aralık 1996, Konsey İlke Kararı

Özürlü bireylere tanınacak fırsat eşitliği (97/C/12/01)

- ◆ 31 Mayıs 1990, Konsey İlke Kararı

Özürlü çocuklar ve gençlerin genel öğretim sistemine katılımı (90/C 162/02)

Yakın zamana kadar gizlenen, evlerde saklanan görmezden gelinen bu insanlarımız ve aileleri artık sivil toplum kuruluşlarında örgütlenerek, sorunlarını dile getirmeye, insan ve yurttaş olmaktan doğan haklarını talep etmeye başladılar. Son on yıl içinde, özellikle 1997 yılından başlayarak; 571 ve 572 sayılı KHK'ler, Özürlüler İdaresi Başkanlığı'nın kurulması, özürlü kimlik kartı, Sağlık Raporu Yönetmeliği, Özürlü istihdamının artırılması, Özürlü çocuğu olan çalışanlara vergi indirimleri ve özel eğitim yardımları M.E.B. Özel Eğitim Yönetmelikleri, imarla ilgili yönetmelikler, özürlülerle ilgili T.S.E. standartları belirlenmesi vb. çok önemli kazanımlar elde ettiler.

Ancak zaman içinde kamuda çeşitli kurumları sorumluluğundaki hizmetlerin ve yasalardaki hakların yaşama geçirilmesinde karşılaşılan sorunlar ve yeni ihtiyaçlar sonucu

çağdaş dünyadaki uygulamalar ve AB normlar dikkate alınarak özürlülerle ilgili hak ve hizmetleri bir bütünlük içinde ele alan bir yasal düzenleme gereksinimi ortaya çıktı.

Özürlüler sorunu, dolaylı olarak aileleri ile birlikte nüfusumuzu üçte birini ilgilendiren büyük bir toplumsal sorunumuzdur.

Özürlülerle ilgili çağdaş dünyadaki genel anlayış geleneksel acıma ve yardım duyguları ile yaklaşmak yerine; bu insanların kendi kendilerine yetecek, kendi kendilerine yardım edecek şekilde eğitilmeler, donatılmaları ve korunmalarıdır.

Bu yasa ile toplumun en mağdur kesimi olan özürlülerin insan onuruna yakışır bir yaşam sürmeleri ve yaşamın tüm nimetlerinden zihinsel ve fiziksel yeteneklerinin el verdiği ölçüde yararlanmaları yönünde düzenlemeler öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Kanun Teklifinin amacı açıklanmaktadır.

Madde 2- Kanun Teklifinde geçen ibarelerin tanımı ile ilgilidir.

Madde 3- 571 sayılı KHK'nin Genel Esaslar başlıklı 2. maddesi yeniden düzenlenmiştir.

Madde 4- Özürölülerle ilgili derecelendirmelerin, sınıflandırmaların, uluslar arası özürölölük sınıflandırması temel alınarak hazırlanacak özürölölük ölçütüne göre yapılması ve özürölölük ölçütünün tespiti ve uygulama esaslarının yönetmelikle yapılması amacıyla 571 sayılı KHK'ye Ek Madde 1 eklenmiştir.

Madde 5- Başkanlıkça özürölölük ve özürölüler ile ilgili her türlü bilgileri içeren verilerin toplanması suretiyle veri tabanı oluşturulması amacıyla 571 sayılı KHK'ye Ek Madde2 eklenmiştir.

Madde 6- Özürölölü kişilerin yaşamlarını öncelikle bulundukları ortamda sağlık, huzur ve güven içinde sürdürmesi, toplum içinde kendi kendilerini idare edebilecek ve üretken hâle gelebilecek şekilde bakım ve rehabilitasyonlarının yapılması amacıyla bunlardan ihtiyacı olanların geçici veya sürekli bakım altına alınması veya evde bakım hizmeti sunulmasını temin etmeye yönelik yönetmelik düzenlenmesi amacıyla maddede düzenleme yapılmıştır.

Madde 7- Bakım hizmetlerini, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünden ruhsat alan gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarının verebilmesi için 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Kanununa bir madde eklenmiştir.

Madde 8- Bakım hizmetlerinin standardizasyonu, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Koordinasyonunda çalışmalar yürütölmesi amacıyla 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Kanununa bir madde eklenmiştir.

Madde 9- Erken çocukluk ve çocukluğun her dönemi fiziksel, işitsel, duyuusal, sosyal, ruhsal ve zihinsel gelişimlerinin izlenmesi, genetik geçişli ve özürölölülüğe neden olabilecek hastalıkların erken teşhis edilmesinin sağlanması, özürölölülüğün önlenmesi, var olan özürölölöl

şiddetinin olabilecek en düşük seviyeye çekilmesi, ilerlemesinin durdurulması için yürütülecek hizmetlerin esaslarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 10- Özür türlerini dikkate alan iş ve meslek analizlerinin yapılması ve bu analizlerin ışığında, özürliülerin durumlarına uygun meslekî rehabilitasyon ve eğitim programlarının geliştirilmesi için 571 sayılı KHK'ye bir madde eklenmiştir.

Madde 11- Gerçek veya tüzel kişilerce açılacak olan özel meslekî rehabilitasyon merkezleri, hastanelerdeki meslekî rehabilitasyon merkezleri, yetenek geliştirme merkezleri ve korumalı işyerlerinin değişik tipleri ile özel işyerlerinde bireylerin bireysel gelişimleri ve yeteneklerine uygun iş veya becerilerini geliştirici hizmetlerle ilgili esasların belirlenmesi için 571 sayılı KHK'ye bir madde eklenmiştir.

Madde 12- Çalışan veya iş başvurusunda bulunan özürliülerin karşılaşılabileceği engel ve güçlükleri azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik istihdam süreçlerindeki önlemlerin alınması amacıyla 571 sayılı KHK'ye bir madde eklenmiştir.

Madde 13- Özürliülere karşı toplumdaki önyargıların ve olumsuz tutumların yok edilmesi, toplumun bilinçlendirilmesi yolunda eylem plânları oluşturularak hayata geçirilmesi amacıyla 571 sayılı KHK'ye bir madde eklenmiştir.

Madde 14- Rehabilitasyonun her alanında sorun tespit etme, bilinçlendirme, bilgilendirme, yönlendirme gibi her tür hizmeti vermek üzere; Özürliüler İdaresi Başkanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Türkiye Sakatlar Konfederasyonu, üniversiteler ve yerel yönetimlerin görevlendireceği birer temsilciden oluşan Rehabilitasyon Danışma Merkezleri kurulması amacıyla düzenleme yapılmıştır.

Madde 15- Özürliü çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve her düzeyde, özürliü olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanması amacıyla 571 sayılı KHK'ye bir madde eklenmiştir.

Madde 16- Ailelerin, özürliü çocuğunun ihtiyaçları, çocuklarına yardımcı olma yolları ve destekleyebilecekleri konularda bilgilendirilmeleri için 571 sayılı KHK'ye bir madde eklenmiştir.

Madde 17- Özürlülerin eğitsel değerlendirme ve tanılmasının uzman kişilerden oluşan ve ailesinin yer aldığı kurul tarafından yapılması ve eğitim plânlamasının geliştirilmesi amacıyla 571 sayılı KHK'ye bir madde eklenmiştir.

Madde 18- Bedensel ve zihinsel özü nedeniyle hiç kimseye ayrımcılık yapılmaması, Ayrımcılık yapan kişi, kurum ya da kuruluşun uğranılan maddi veya manevi zararı tazminle yükümlü tutulması amacıyla 571 sayılı KHK'ye bir madde eklenmiştir.

Madde 19- Korumalı işyerlerinin açılmasına, işletilmesine, kapatılmasına, denetimine ve mevcut bir işyerinin "korumalı işyeri" statüsü almasına ilişkin usul ve esasların, Özürlüler Yüksek Kurulu tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenmesi için 571 sayılı KHK'ye bir madde eklenmiştir.

Madde 20- Özürlülerin, aleyhlerine sonuç doğuracak ayrımcılığa karşı korunması için Özürlüler İdaresi Başkanlığının bünyesinde "Özürlü Haklarının İzlenmesi Komisyonu" oluşturulması için 571 sayılı KHK'ye bir madde eklenmiştir.

Madde 21- Özü oranlarını ve bu oranlara göre özü derecelerini belirlemek, ve bu hususlarla ilgili usul ve esasları düzenlemek amacıyla 571 sayılı Özürlüler İdaresi Başkanlığı Kuruluş Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesine bir bent eklenmiştir.

Madde 22- Özürlüler yüksek kurulunda işçi ve işveren sendikalarının başkanlarınca temsili öngörülmekte olup başkanların katılmamaları kurulun eksik sayıyla işçi ve işveren kesimlerinin yokluğunda toplanmaktadır. Başkanları ibaresi temsilci ibaresi ile değiştirilmektedir.

Ayrıca özürlüler yüksek kurulunda barolar birliği, sosyal dayanışmayı teşvik genel müdürü ve RTÜK temsilcilerinin yer almasında özürlüler yüksek kurulunun 5-6 yıllık çalışması dikkate alınarak yarar görülmektedir

Madde 23- Özürlülerle ilgili uygulamaları değerlendirecek ayrımcılığın önlenmesini amaçlayan bir kurumun oluşturulması önerilmektedir.

Madde 24- Sakatlığın önlenmesi erken teşhis için sağlık alanında yapılması gerekenler düzenlenmektedir.

Madde 25- Sağlık işletmelerinde koruyucu sağlık hizmetleri ve sosyal güvencesi bulunmayan özürlülere verilecek sağlık kurulu raporları ile bunun için gerekli görülen muayene ve tetkik hizmetleri dışında teşhis, tedavi ve rehabilite edici hizmetler ücretli olup, sağlık işletmesince tahakkuk ettirilen masrafların ilgili kurumca herhangi bir kısıtlamaya tabi tutulmaksızın öncelik ve ivedilikle ve ödeme emri beklenilmeksizin ödenmesi için 3359 sayılı Kanunun 8 inci maddesi değiştirilmiştir.

Madde 26- Sosyal hizmet kuruluşlarının açılış iznine, her türlü standartlarına ve işleyişlerine ilişkin esasları, varsa ücret tarifelerini tespit etmek, onaylamak, denetimini yapmak ve bu esaslara uymayanların faaliyetlerini durdurmak için 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun 9 uncu maddesinin (g) bendi değiştirilmiştir.

Madde 27- Resmî veya özel rehabilitasyon merkezlerinde eğitim görmesi uygun görülenlerin herhangi bir kurum veya kuruluş tarafından karşılanmayan rehabilitasyona ilişkin yardımları, bütçe uygulama talimatında belirlenen esas ve miktarlarda Fondan karşılanması amacıyla 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununa aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir.

Madde 28- Önemli toplumsal görev üstlenen Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ve bağlı federasyonların yasalarla verilen görevleri ve kendi tüzüklerinde yer alan amaçları gerçekleştirmek için yeterli ve sürekli gelir ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmaktadır.

Madde 29- Özürlü tanımı ve derecelendirmesi SHÇEK mevzuatına da yerleştirilmektedir.

Madde 30- Özürlülerin günlük yaşamları için temel gereksinimlerini asgari düzeyde karşılanması öngörülmektedir.

Madde 31.- İşitme özürlülerin iletişim kurmadaki zorlukları hastane, karakol ve adliyelerde sorun olmakta bu iletişim işitme özürlü yurttaşlar ile ilgililer arasında genellikle çocukları aracılığıyla kurulmakta çocukların bu nedenle karşılaştıkları olaylar ruhsal bunalımlara neden olmaktadır. Örneğin bir annenin kadın hastalığını doktora 10-12 yaşındaki erkek çocuğu anlatmak zorunda kalmaktadır. Bu zorlukların giderilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 32- 2022 sayılı Muhtaç ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerinden istifade ederek aylık almaya başlayan özürlü kadınlardan sonradan evlenmek suretiyle aylık alma hakkını kaybedenlerin haksız yere aldıkları aylıkların hazinece geri tahsili için başlatılan işlemler bu kanunun yayımı tarihinden itibaren durdurulması amacıyla 2022 sayılı Muhtaç ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna Ek Madde eklenmiştir

Madde 33- 2022 sayılı Muhtaç ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 34- Özel eğitimden yararlanmanın ilk koşulu eğitim kurumuna ulaşabilmektir. Özellikle zihinsel özürlü bireylerin refakatçi olmaksızın bu kurumlara ulaşmaları mümkün olamamaktadır. Zorunlu durumlarda bu ebeveynlerin çocuklara refakatine olanak verecek bu düzenleme gereklidir.

Madde 35- İş olanaklarının sınırlı olması özürlülerin iş aramakla geçirdikleri uzun yıllar yaşlarının ilerlemesine neden olmaktadır. Zorunlu emeklilik yaşı dikkate alındığında 15 yılda erken emekli olacak özürlülerin diğer memur adaylarına göre daha ileri yaşta memuriyete başlamalarına imkân verecek düzenleme sosyal gerekliliktir.

Madde 36- Aile yardımı ödemelerinde özürlü çocukların özel ihtiyaçları dikkate alınmaktadır.

Madde 37- Özrl bireyler çeşitli zorluklara büyük azım ve özveri ile eēitimlerini bitirip meslek sahibi olmaktadır. Ne yazık ki çeşitli nedenlerle mesleklerinde ilerleyememektedirler. Aynı zamanda ekonomik kayıplara da yol açan bu durum insan haklarına aykırıdır.

Madde 38- zel eēitim kurumlarının bulunduēu merkezlerin dışında görev yapan memur çocuklarının eēitimi bu nedenle aksamaktadır. Gündüzlü eēitim için bu memurların özel eēitim merkezlerinin bulunduēu illerde görev yapmaları saēlanmalıdır.

Madde 39- Zihinsel zrl çocukların hizmetli olarak veya başka kadrolarda çalıştırılmaları eēitim şartı dikkate alınmadıēında mümkün olabilir.

Madde 40- Emekli Sandıēından malûllük veya yaşlılık aylıēı alanlar ile hak sahibi olarak aylık alanlar içerisinden; bedensel, zihinsel ve ruhsal hastalık veya zrllk ve yaşlılık sonucunda, sürekli veya geçici olarak günlük hayatın alışılmış gereklerini yerine getirememesi nedeniyle hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları zrllere verilecek saēlık kurulu raporuyla tespit edilenlerden, bulundukları il sınırları içerisinde yardım ve bakımını üstlenecek kimsesi olmayanların, resmî veya özel bakım merkezlerinde veya evlerinde bakımlarının yapılması hâlinde, bakımlarına ilişkin ücretler, bakıma muhtaçlık derecelerine göre Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca karşılanması için 5434 sayılı Emekli Sandıēı Kanununa madde eklenmiştir.

Madde 41- İştirakinin zrl olduēunu zrllere verilen saēlık kurulu raporuyla belgeleyen zrl çocuklarından herhangi bir sosyal güvenlik kurumu iştirakçisi olarak alışmayanlardan asgari % 80 oranında zrl olanlara emekli aylıēının % 100, asgari % 60 oranında zrl olanlara % 75i, asgari % 40 oranında zrl olanlara % 50si aylık olarak baēlanması amacıyla 5434 sayılı Kanununun 68 inci maddesinin (b) bendine ařaēıdaki paragraf eklenmiştir.

Madde 42- 5434 Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandıēı Kanununun Ek 29. maddesinde yer alan "(10)" ibaresi, "(5)" olarak deēiřtirilmiřtir. Çalışanların çalışmayacak ölçüde malul olduklarında aylıēa baēlanmaları için kurum iştirakçisi olarak çalıştıkları srenin azaltılmasını öngören bu düzenleme sosyal devlet ilkesinin gereēidir.

Madde 43- 15 yılda emekli edilen zrllerin gelirlerindeki kaybın azaltılması amaçlanmaktadır.

Madde 44- Özel eğitimden istifade etmenin ilk koşulu eğitim kurumuna ulaşabilmektir. Özellikle zihinsel özürli bireylerin refakatçi olmaksızın bu kurumlara ulaşmaları mümkün olamamaktadır. Zorunlu durumlarda bu ebeveynlerin çocuklara refakatine olanak verilmektedir.

Madde 45- Sigortalılar ve kurumdan sürekli işgöremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları görme, ortopedik, işitme, dil-konuşma ve ses bozukluğu, zihinsel, ruhsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmiş özürli çocukları ile kurumdan hak sahibi olarak gelir veya aylık alan aynı durumdaki çocuklardan, kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile resmi veya özel eğitim merkezlerine gönderilenlerin, gelişim ve eğitimlerine ilişkin yardımların, Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca sağlanması için 506 sayılı Kanunun Ek 37 nci maddesi değiştirilmiştir.

Madde 46- Özel eğitimden istifade etmenin ilk koşulu eğitim kurumuna ulaşabilmektir. Özellikle zihinsel özürli bireylerin refakatçi olmaksızın bu kurumlara ulaşmaları mümkün olamamaktadır. Zorunlu durumlarda bu ebeveynlerin çocuklara refakatine olanak verilmektedir.

Madde 47- Kurumlarından aylık almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları kişilerden hayatını başkasının yardım veya bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları sağlık kurulu raporu ile tespit edilenlerden resmi veya özel bakım merkezlerine gönderilenlerin veya evlerinde bakımı yapılanların bakımlarına ilişkin masraf ve ücretlerin, Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca ödenmesi için 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir.

Madde 48- Özel eğitim kurumlarının bulunduğu merkezlerin dışında görev yapan memur çocuklarının eğitimleri bu nedenle aksamaktadır. Gündüzlü eğitim için bu memurların özel eğitim merkezlerinin bulunduğu illerde görev yapmaları sağlanması

Madde 49- Emekli sandığında yer alan hizmet süresi SSK iştirakçileri içinde yeterli olmalıdır. Zaten 1981 yılında SSK kanununda yapılan bir değişiklik ile bu uygulama 2003 yılına kadar sürdürülmüştür. 2003 yılında düzenleme 2. ve 3. derecede özürli için 18-20 yıla çıkarılmak sureti ile özürli haklarında geriye gidiş ortaya çıkmıştır

Madde 50- 506 sayılı Kanunun geçici 87. maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 51- Sigortalılar ve kurumdan sürekli iş görmezlik geliri; malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları görme, ortopedik, işitme, dil – konuşma ve ses bozukluğu, zihinsel, ruhsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmiş özürli çocukları ile kurumdan hak sahibi olarak gelir veya aylık alan aynı durumdaki çocuklardan, kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporları dikkate alınarak İl Millî Eğitim kurullarınca alınacak kararlar resmi veya özel eğitim merkezlerine gönderilenlerin, gelişimi ve eğitimlerine ilişkin yardımların, Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca sağlanması için 506 sayılı Kanunun Ek 37 nci maddesi değiştirilmiştir

Madde 52- Bedensel, zihinsel ve ruhsal hastalık veya özürllük ve yaşlılık sonucunda, sürekli veya geçici olarak günlük hayatın alışılmış gereklerini yerine getirememesi nedeniyle hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları özürllere verilecek sağlık kurulu raporuyla tespit edilenlerden, bulundukları il sınırları içerisinde yardım ve bakımını üstlenecek kimsesi olmayanların, resmî veya özel bakım merkezlerinde veya evlerinde bakımlarının yapılması hâlinde, bakımlarına ilişkin ücretler, bakıma muhtaçlık derecelerine göre Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca karşılanması için 506 sayılı Kanuna Ek Madde eklenmiştir.

Madde 53- Herhangi bir işte çalışmadığı için sosyal güvenlik kurumlarına iştirakçi olarak katılamayan özürllerin geleceklerini kendi olanaklarıyla güvence altına almaya yönelik isteğe bağlı sigortalılığa devletin katkı yapması ve bu hizmetten yararlanacak özürli sayısını artırmak sosyal devlet ilkesi gereğidir.

Madde 54- 18 yaşını veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut özürli olduklarını özürllere verilen sağlık kurulu raporuyla belgeleyenlerden herhangi bir sosyal güvenlik kurumu iştirakçisi olarak çalışmayanlardan asgari % 80 oranında özürli olanlara toptan ödeme tutarının % 100'ü, asgari % 60 oranında özürli olanlara % 75'i, asgari % 40 oranında özürli olanlara % 50'si toptan ödeme yapılması için 506 sayılı Kanunda değişiklik yapılmıştır.

Madde 55- Bakanlığın özürllere yönelik görevine açıklık getirilmektedir.

Madde 56- Herhangi bir işyerinde istihdam edilen özürllünün işyerine uyumu, işi yerine getirmesine engel oluşturacak durumun ortadan kaldırılması veya iş veriminin artması amacıyla kullanılmak üzere araç – gereç alınmasının gerektiği hallerde; işveren veya işveren vekilinin yazılı başvurusu üzerine söz konusu araç-gerecin bedeli, Türkiye İş Kurumu

bütçesinde açılacak özel bir hesapta toplanan para cezalarından karşılanması amaçlanmıştır.

Madde 57- 4857 Sayılı İş Kanununun 101. Maddesine aykırılık nedeniyle verilen para cezalarına yapılan itirazların duruşma yapılarak karara bağlanması için yasa da değişiklik yapılmıştır.

Madde 58- SSK ve Emekli Sandığı iştirakçisi özür lü ler erken emeklilik hakkında yararlanmaktadırlar. (Emekli Sandığı Kanunu Madde 39-j, SSK Kanunu Madde 60) Bu olanağın Bağ-Kur iştirakçilerine tanınmaması özür lü ler arasında hakkaniyeti ihlal eden uygulamadır. Özür lü lerin ekonomik güce kavuşmaları istihdam edilmeleri için iş yasasının 30. Maddesinde yer alan düzenlemeyle işverenlere teşvik uygulanmaktadır. Kendi nam ve hesabına çalışarak kendi istihdamını sağlayan özür lü lerin de teşviki aynı kapsamda düşünölmeli Bağ-Kur iştirakçisi özür lü lerin erken emeklilikleri teşvik edilmelidir.

Madde 59- SSK ve Emekli Sandığı iştirakçilerinin özür lü çocuklarına sağlanan bir olanakla özel eğitim kurumlarından yararlanmaktadırlar. Bu olanağın Bağ-Kur iştirakçilerine ve onların özür lü çocuklarına sağlanmalıdır.

Madde 60- Bu Maddeyle Bağ-Kur'un sigorta hizmetlerine yeni bir sigorta hizmeti olarak bakım sigortası eklenmektedir. Bu hizmetin prim karşılığı yapılması mümkündür. Bakım hizmeti kadının iş ve eğitim hayatına katılımını hızlanarak artırması yaşlılar ve özür lü lerin bakımını sosyal bir problem haline getirmiştir. Emek yoğun hizmet olan bu hizmetin gerçekleşmesi ölkemizdeki işsizliğin önlenmesine de katkıda bulunacaktır.

Madde 61- Bu Madde ile kurumdan ölüm aylığı (yetim aylığı) alacak özür lü lerin sübjektif değerlendirmelerden uzak somut kriterlere tespit etmeyi amaçlayan düzenleme öngörülmektedir. Zira sübjektif değerlendirmelere olanak veren bu Madde haksızlıklara ve adaletsizliklere neden olmaktadır. Sigortalılardan kesilecek primlerin hesaplanmasında ölüm ve yetim aylıkları da dikkate alınarak hesap yapılmaktadır. Bu hesabın içinde yer alan özür lü ler iştirakçinin iradesi arandığında ilk tercih edilecek varislerdir.

Madde 62- Bağ-Kur yasasında önerilen değişikliklerin bu yasaya da aktarılması bu değişikliklerle gerçekleştirilmektedir.

Madde 63- Bağ-Kur yasasında önerilen değişikliklerin bu yasaya da aktarılması bu değişikliklerle gerçekleştirilmektedir.

Madde 64- Özürlülere hizmet amacıyla kurulmuş vakıf ve derneklere değişik yasalarla vergi kolaylıkları sağlanmıştır. Sağlanan vergi kolaylıkları oldukça eski tarihlerde o günün koşullarının gerektirdiği kolaylıklar olup zamanında anlam taşımakta idi. Bu kolaylıklar günümüzün faaliyetlerinin gerektirdiği araçlara da uygulanması amaçlanmıştır.

Madde 65- Özürlülere hizmet amacıyla kurulmuş vakıf ve derneklere değişik yasalarla vergi kolaylıkları sağlanmıştır. Sağlanan vergi kolaylıkları oldukça eski tarihlerde o günün koşullarının gerektirdiği kolaylıklar olup zamanında anlam taşımakta idi. Bu kolaylıklar günümüzün faaliyetlerinin gerektirdiği araçlara da uygulanması amaçlanmıştır.

Madde 66- Temel barınma ihtiyacının kendi olanaklarıyla karşılayan özürllülerin teşviki sosyal devlet ilkesinin gereğidir.

Madde 67- Özürlülerin ihtiyaçlarını karşılamak için bu araç gereci edinmeleri esnasında ve başkalarına intikalinde zorunluluk dikkate alınarak bu vergiden istisna edilmeleri gerekir.

Madde 68- Özellikle sakatlıkları nedeni ile toplu taşıma araçlarından yararlanamayan özürllülerin özel taşıtlarıyla hareketleri mümkündür bunun sağlanması bu taşıtların maliyetlerini azaltacak vergi istisnaları gereklidir. Ayrıca özürllülerin günlük yaşamları ve eğitimleri için gerekli olan ekstra araç gereçten vergi almak sosyal devlet ilkesiyle bağdaştırılmaz. örneğin herhangi bir yurttaşın kullandığı yazı makinesinin 3 katı fiyatla alınan kabartma yazı makinesi bu dezavantajın yanı sıra 3 katı KDV ödenmesini de gerektirmektedir. Bu nedenle KDV'nin özel araç ve gereçlerden alınmaması sağlık harcamaları gibi düşünülmelidir.

Madde 69- Ücret serbest meslek geliri elde eden özürllülere gelir vergisi indirimi uygulanarak bir destek sağlanmalıdır. Bu destek gerçek usulle vergilendirilen özürllülere sağlanmamaktadır. kendi işini kurmak isteyen özürllülerin teşvik edilmesi gereklidir. Bu nedenle vergi indirimi özürllüler arasında herhangi bir ayırım yapılmadan uygulanmalıdır

Madde 70- Gümrük kanununun bakanlar kuruluna verdiği yetki kullanılarak bizzat özürllüler tarafından ithal edilen özel araç ve gereç gümrük vergisinden istisna edilmiştir. Bu istisnanın ticari mal niteliğindeki özel araç gerece uygulanmaması ticari şirketlerin konuyla ilgilenmemelerine neden olmakta bu ilgisizlik yüzünden toplu alımlarda sağlanabilecek iskontolar teknolojik açıdan gelişmiş özel araç gerecin araştırılıp tespit edilmesi araç

gereçlerle ilgili servis hizmetlerinin de sunulamamasına neden olmaktadır. Ticari şirketlerin bu tür mallarının çok düşük olan gümrük vergisinden istisna edilmesi yurtdışından alınacak bu malların daha ucuz alınmasını teknolojik olarak gelişmiş olanların temin edilmesini özürhüherin günlük ve eğitim yaşantılarında önemli kolaylıklar sağlayan araç gerecin yaygın kullanımını sağlayacaktır. Bu istisnanın katma değer vergisinde de gerekli olduğunu yukarıda açıkladığımız nedenlerle yeniden vurgulamak istiyoruz

Madde 71- Ortopedik özürhü bireylerin meskenlerine giriş çıkışlarını sağlamak için gerekli tadilatlar zaman zaman apartman sakinlerince kabul edilmemektedir. zorunlu olan bu tadilatların gerçekleştirilmesini sağlamak için bu düzenleme zorunludur..

Madde 72- 572 sayılı KHK'nin 3. Maddesi ile özürhülere sağlanan bazı imkânlar ne yazık ki 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununda yer almamış verilen haklar adete geri alınmıştır. Özürhülere sağlanacak olanakların belediyelere yasayla görev olarak verilmeleri alınan hakkın iadesi olacaktır. Çağdaş belediyecilik anlayışı bunu gerektirmektedir.

Madde 73- 572 sayılı KHK'nin 3. Maddesi ile özürhülere sağlanan bazı imkanlar ne yazık ki 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununda yer almamış verilen haklar adete geri alınmıştır. Özürhülere sağlanacak olanakların belediyelere yasayla görev olarak verilmeleri alınan hakkın iadesi olacaktır. Çağdaş belediyecilik anlayışı bunu gerektirmektedir.

Madde 74- 572 sayılı KHK'nin 3. Maddesi ile özürhülere sağlanan bazı imkanlar ne yazık ki 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununda yer almamış verilen haklar adete geri alınmıştır. Özürhülere sağlanacak olanakların belediyelere yasayla görev olarak verilmeleri alınan hakkın iadesi olacaktır. Çağdaş belediyecilik anlayışı bunu gerektirmektedir.

Madde 75- Kamuoyunun özürhüler hakkında olumsuz imaj edilmesini önlemek için gerekli bir düzenlemedir.

Madde 76- Özürhülerin kent yaşamına katılmalarını kolaylaştırıcı düzenlemeler öngörülmektedir.

Madde 77- Görme özürhülerin noterlerde gerçekleştirdikleri işlemlerde imzalarıyla ilgili gereksiz bürokrasiyi ortadan kaldıran braille yazı sisteminin noter mevzuatında yer almasını öngören düzenleme günümüz koşulları için gereklidir

Madde 78- Görme özürlülerin noterlerde gerçekleştirdikleri işlemlerde imzalarıyla ilgili gereksiz bürokrasiyi ortadan kaldıran braille yazı sisteminin noter mevzuatında yer almasını öngören düzenleme günümüz koşulları için gereklidir.

Madde 79- Görme özürlülerin noterlerde gerçekleştirdikleri işlemlerde imzalarıyla ilgili gereksiz bürokrasiyi ortadan kaldıran braille yazı sisteminin noter mevzuatında yer almasını öngören düzenleme günümüz koşulları için gereklidir.

Madde 80- Görme özürlülerin noterlerde gerçekleştirdikleri işlemlerde imzalarıyla ilgili gereksiz bürokrasiyi ortadan kaldıran braille yazı sisteminin noter mevzuatında yer almasını öngören düzenleme günümüz koşulları için gereklidir.

Madde 81- Özürlülerin spor yapmalarını yaygınlaştırmak başarılarını teşvik etmek bu yolla toplumda oluşmuş önyargıları ortadan kaldırmak amaçlandırılmıştır..

Madde 82- Özürlülerin spor yapmalarını yaygınlaştırmak başarılarını teşvik etmek bu yolla toplumda oluşmuş önyargıları ortadan kaldırmak amaçlanmıştır.

Madde 83- Ülkemizde özürlülere hizmet amacıyla kurulmuş yüzlerce dernek mevcuttur. Bunlar tüzüklerinde yazılan amaçları gerçekleştirmek için yardım kampanyaları düzenlemektedirler. Uzman eleman yokluğu gerekli projelerin fizibilitesi yapılmadan uygulamaya konulmasına neden olduğu gibi mükerrer projelerin hazırlanmasına da neden olmaktadır. Özürlü bireylere gerekli ve yeterli hizmet imkanların azami ölçüde değerlendirilmesiyle mümkündür. Bu nedenle derneklerin üst kuruluşları olan federasyon ve konfederasyonun düzenlenen yardım kampanyalarından haberdar edilerek düşüncelerinin alınması bu alandaki dağınıklığı ve israfı önleyecektir.

Madde 84- Özürlü anne ve babanın velayet hakkının bu nedenle ellerinden alınmasını önlemeye yönelik önerimiz aynı zamanda ayrımcılıkla mücadelenin gereğidir. Kanun metninde özürlü ibaresinin çıkarılması gerekli durumlarda karar merciini sair nedenler ibaresine dayanarak gerekli kararları almaya imkan verecek niteliktedir

Madde 85- Üretimi yapılan her türlü malın özürlülerin özel durumları dikkate alınarak üretilmesini sağlamak bu kurala aykırı olarak yapılan üretim sonunda ortaya çıkacak zararlardan üretim satış zincirinde görev alanların sorumluluklarını teyit etmektedir.

Madde 86- 4046 sayılı özelleştirme yasasının 21. Maddesinde yer alan ve özürlleri özelleştirmerin Olumsuzluklarından koruyacak düzenleme 10 yıldan beri süren uygulamada amacı gerçekteştiremediği görölmüştür. Amacın istenilen biçimde gerçekteşmesi için bu düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.

Madde 87- Özürllerin toplumsal ve sosyal yaşama daha çok katılmaları amaçlanmaktadır.

Madde 88- Dernek gelirlerinin istismarının önlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 89- Bu kanunun öngördüğü yönetmelilerin gecikmeden çıkarılması amaçlanmıştır.

Geçici Madde1- Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları vb. sosyal ve kültürel altyapı alanları ile gerçekte ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıl içinde özürllerin erişebilirliğine uygun duruma getirilmesi amacıyla düzenlenmiştir.

Geçici Madde 2- Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler, şehir içinde kendilerince sunulan ya da denetimlerinde olan toplu taşıma hizmetlerinin özürllerin erişebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri alır. Mevcut özel ve kamu toplu taşıma araçları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıl içinde özürlleri için erişilebilir duruma getirilmesi amacıyla düzenlenmiştir.

Madde 90- Yürürlük maddesidir.

Madde 91- Yürütme maddesidir.

ÖZÜRLÜLER KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Madde 1- Bu Kanunun amacı; özürllüğün önlenmesi, özürllülerin sağlık, eğitim, rehabilitasyon, istihdam, bakım ve sosyal güvenliğine ilişkin sorunlarının çözümü ile her bakımdan gelişmelerini ve önlerindeki engelleri kaldırmayı sağlayacak tedbirleri alarak topluma tam katılımlarını sağlamak ve bu hizmetlerin koordinasyonu için çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

Madde 2- Bu Kanunun uygulanmasında;

Başkanlık: Başbakanlık Özürllüler İdaresi Başkanlığını,

Bakım: Durumları gereği Rehabilitasyondan yararlanamayan veya rehabilitasyondan yararlandığı hâlde özel ilgi, destek ve korunmayı gerektirenlere verilen yatılı ve/veya gündüzlü hizmeti,

Bakıma muhtaç kişi: Bedensel, zihinsel ve ruhsal hastalık veya özürllülük ve yaşlılık sonucunda, sürekli veya geçici olarak günlük hayatın alışılmış gereklerini yerine getirememesi nedeniyle hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün olan kişiyi,

Bakım merkezi: Her yaştaki bakıma muhtaç kişilere veya özürllülere süreli veya sürekli bakım hizmetinin sağlandığı yatılı ve/veya gündüzlü merkezleri,

Evde bakım hizmeti: Temel bakıma ve ev idaresine yönelik günlük hizmetleri,

Korumalı işyeri: Normal işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan özürllüler için, meslekî rehabilitasyon ve istihdam oluşturmak amacıyla, gerektiğinde devlet tarafından teknik ve malî yönden desteklenerek çalışma ortamının özel olarak düzenlendiği işyerlerini,

Korumalı işyeri statüsü: Çalışanlarının yönetmelikle belirlenen oranını özürllülerin oluşturduğu veya özürllülere yönelik çalışmaları ile korumalı işyerine sağlanan teknik ve malî destek sağlanma şartlarını taşımayı,

Koruyucu rehabilitasyon hizmetleri: Erken tanı ile bozukluk ve hastalıkların oluşmasının ya da ilerlemesinin önlenerek özür durumunun ortaya çıkmasının engellenmesi ve engellenebilir özürllülük nedenleri ile ilgili toplumsal duyarlılığın artırılmasına yönelik faaliyetlerin yapılması, sosyal ve çevresel engellerin ortadan kaldırılması, hastalık ya da özür durumunda ise bu hastalık ve özürden kaynaklanan etkilerin en aza indirilerek kişilerin geriye kalan fonksiyonel kapasitelerini en üst düzeye ulaştırması ve toplumla bütünleşmesini,

Meslekî rehabilitasyon hizmetleri: Herhangi bir mesleği olmayan, mesleğinde yetersiz olan veya meslek değiştirmek isteyen özürllülerin işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan ve özür grubuna uygun meslekte yetiştirilerek, fizikî ve meslekî yönden en yüksek kapasiteye ulaştırılmalarını ve yetiştirildikleri meslekte istihdamlarını veya kendi işlerini kurmalarını

sağlamak amacıyla; özürünün fiziksel, zihinsel, meslekî beceri ve yeteneklerinin değerlendirilmesi, meslekî rehberlik ve danışmanlık, meslekî eğitim, istihdam ve izleme hizmetlerinin bütünü,

Özürlü: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duysal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılamada güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişiyi,

Özürlülük: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal yeteneklerin bireysel düzeyde azalması veya kaybedilmesi sonucu oluşan durumu,

Özürlülük ölçütü: Uluslar arası ölçütler göz önünde bulundurularak hazırlanan ve gerek duyuldukça revize edilen ölçütleri,

Özürlü sağlık kurulu raporu: Sağlık kurulu tarafından özürlü bireye yönetmelikle belirlenen özürlülük ölçütüne göre verilen özür durumunu gösteren belgeyi,

Rehabilitasyon: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle oluşan özürlü ortadan kaldırmak veya özürlülüğün etkilerini mümkün olan en az düzeye indirmek, özürlüye yeniden fiziksel, zihinsel, psikolojik, ruhsal, sosyal, meslekî ve ekonomik yararlılık alanlarında başarabileceği en üst düzeyde yetenekler kazandırarak; evinde, işinde ve sosyal yaşamında kendine ve topluma yeterli olabilmesi ve özürünün toplum ile bütünleşmesi, ayrımcılığa karşı tüm tedbirlerin alınması amacıyla verilen koruyucu, tıbbî, meslekî, eğitsel, rekreasyonel ve psiko – sosyal hizmetler bütünü,

Rehabilitasyon ekibi: Rehabilitasyon alanında uzman hekim, fizyoterapist, rehabilitasyon hemşiresi, iş ve uğraşı terapisti, psikiyatr/klinik psikoloğu, sosyal hizmet uzmanı, ortez – protez teknisyeni/teknikeri, konuşma terapisti, çocuk gelişim ve eğitimcisi, özel eğitim öğretmeni, rehber öğretmen, diyetisyen, meslek danışmanı, rehabilitasyon mühendisi, rekreasyon terapisti, optometrist, odyolog, odyometrist, psikolojik rehber ve danışman, konsültan hekimler, bu alanda özel yetiştirilmiş yardımcıları (rehabilitasyon yardımcıları),

Rehabilitasyon merkezi: Rehabilitasyonun amaçları doğrultusunda koruyucu, tıbbî, meslekî, rekreasyonel, eğitsel, psiko – sosyal rehabilitasyon hizmetlerinin tek tek veya bir bütün hâlinde, disiplinler arası bir modelde yataklı veya yataksız olarak verildiği resmî yada özel kuruluşları,

Erken tanı ve rehabilitasyon hizmetleri: Bebeklik, erken çocukluk ve okul öncesi döneminde oluşan veya oluşabilecek fiziksel ve zihinsel gelişim geriliklerinin erken teşhis edilerek erken müdahale ile özürlü önlenmesi ve erken başlanan rehabilitasyon hizmetlerini,

Sınıflandırma: Önemli bir sağlık ögesi olarak insan vücudunun fonksiyonu ve yetersizliğinin tanımı konusunda ortak ve standart bir dil ve çerçeve geliştirme çalışmasını,

Sosyal rehabilitasyon hizmetleri: Toplam rehabilitasyon sürecini zora sokabilen ekonomik sosyal yükümlülükleri azaltmak; özürlü bireyin ailesinin, toplumun ve mesleğinin taleplerinin bireye göre ayarlanmasına yardımcı olmak yoluyla topluma katılımını amaçlayan rehabilitasyon sürecini,

Tıbbî rehabilitasyon hizmetleri: Hastalık veya bozukluk sonucu ortaya çıkan özürllülük engellilik durumunu, fizyolojik, anatomik ve çevresel kısıtlamaların disiplinler arası bir yaklaşımla elverdiği ölçüde azaltmaya, mümkünse ortadan kaldırmaya yönelik tedavi uygulamalarını,

Toplum temelli rehabilitasyon: Özürlü/engelli bireylerin, ailelerinin ve çevrelerinin yararlanabilecekleri kaynaklar oluşturmayı ve toplum düzeyinde önlemler almayı içeren süreci,

Yardımcı teknolojiler: Özürlü bireylerin fonksiyonel kapasitelerini korumak veya geliştirmek amacıyla kullanılan her türlü gereç – cihaz sistemini,

Yetersizlik: Fizyolojik, psikolojik veya anatomik yapı ve fonksiyonların kaybı yada normalden sapma durumunu,
ifade eder.

Madde 3- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Genel Esaslar başlıklı 2. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 2- GENEL ESASLAR

Bu hizmetin yürütülmesine ilişkin genel esaslar şunlardır:

- 1)Özürlülerin aleyhlerine sonuç doğuracak ayrımcılığa karşı korunması esastır.
- 2) Başkanlık özürlülüğün önlenmesine yönelik politikalar geliştirir.
- 3) Bakıma muhtaç özürlülere bakım güvencesi temin edilmesi esastır.
- 4) Başkanlık, insan onur ve haysiyetinin dokunulmazlığı temelinde, özürlülerin ve özürlülüğün her tür istismarına karşı sosyal politikalar geliştirir.
- 5) Özürlülükten doğan sosyal haklar, özürünün cinsiyetine ve özürlülük sebebine bakılmaksızın eşitlik ilkesine göre düzenlenir.
- 6) Özürlülere verilecek hizmetler, belirlenen ulusal politikalar ve uygulama esasları doğrultusunda yürütülür. Ulusal politikalar, özürlülerin toplumla bir arada yaşaması için ihtiyaç duyulan şartların sağlanması esasına dayanır. Bu çerçevede, özürlülere hizmet veren kurum ve kuruluşların programları ve hizmetleri ile ilgili bilgilerin, ulaşılabilir şekilde özürlülere, ailelerine, bu alanda çalışanlara ve toplumun tüm bireylerine yayılması esastır.
- 7) Yeni doğacak ve doğmuş olanlarda tespiti mümkün olan özür ve hastalıklarla ilgili taramalar Sağlık Bakanlığınca ücretsiz yapılır. Bunun için gerekli ödenek Sağlık Bakanlığının yıllık bütçesine konur.

8) Kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kuruluşların, özürliülerle ilgili olarak verdiği hizmetler Başkanlığın eşgüdümünde yürütölür.

9) Faaliyet ve programlar, devletin denetim ve gözetiminde, halkın gönüllü katkı ve katılımı da sağlanarak bir bütönlük içinde yürütölür.

10) Özürliülere yönelik hizmetlerde, uygulamalarda ve mevzuatta kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlarca kullanılan tanım, kavram ve sınıflandırmalarda ortak terminoloji oluşturulması Başkanlığın eşgüdümünde sağlanır.

11) Özürliü bireyin, bağımsız olarak yaşayabilme, tıbbî bakım, rehabilitasyon veya bakım hizmetlerinden yararlanma, eğitim alma, meslek edinme, çalışma, sosyal güvenlik, sosyoköltürel ve sportif yaşama katılma hakkı hiçbir şekilde kısıtlanamaz.

12) Özürliülük ölçütüne göre ağır özürliü sayılan özürliüler için rehabilitasyon hizmeti, bunu takiben bakım hizmeti sunulur.

13) Özürliülere yönelik, alınacak tüm kararlarda ve verilecek tüm hizmetlerde özürliülerin, ailelerinin ve gönüllü, uzman sivil toplum kuruluşlarının katılımı esastır.

14) Toplumun özürliüler ve özür konusunda bilgilendirilerek, özürliülere yönelik tutum ve davranışların olumlu yönde değıştirilmesi amacıyla eğitim programları Başkanlık tarafından koordine edilir ve kitle iletişim araçlarıyla duyurulur.

15) Kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet plânlama ve sunumu süreçlerinde, özürliülerin gereksinimleri göz önünde bulundurulur.

16) Özürliülerin sosyal, költürel, eğitsel, sanatsal, sportif ve dini etkinliklere eşit katılımın önündeki engeller kaldırılır.

17) Özürliülere yönelik hizmetlerin sunumunda aile bütönlüğünün korunması esastır.

18) Başkanlık, özürliülerin yaşam kalitesini arttırmak amacıyla rehabilitasyon ve bakım hizmetlerine yönelik politika ve stratejileri belirler.

19) Rehabilitasyon alanlarında verilecek tüm hizmetlerin bütönlüğü ile bu hizmetlerin özürliülerin yaşam boyu gereksinimlerini karşılayacak biçimde düzenlenmesi esastır.

20) Yardımcı teknolojiler ve rehabilite edici hizmetlerin standardizasyonu ve takibi Başkanlık kanalıyla yapılır.

21) Koruyucu rehabilitasyon hizmetlerinin koordinasyonu Sağlık Bakanlığı, takibi Başkanlık tarafından yapılır.

22) Rehabilitasyon alanlarında verilen tıbbî, eğitsel, sosyal, psikolojik, gelişimsel, meslekî hizmetlerin ve bu alanda toplum düzeyinde önlemler alınmasının koordinasyon ve takibi Başkanlık tarafından yapılır.

23) Başkanlık, erken çocukluk dönemindeki özürliülere uygun rehabilitasyon programları geliştirir ve uygular.

24) Özürlülerin yaşamlarını kolaylaştıran, bağımsızlıklarını artıran, verimli ve üretken duruma gelmelerini sağlayan her türlü yardımcı araç gereçlerden, cihazlardan, sistemlerden ve yeni teknolojilerden yararlanma hakkı kısıtlanamaz.

25) Özürlülük alanında hizmet sunan kurum ve kuruluşların, özürlülere yönelik hazırlayacakları mevzuat düzenlemelerinde Başkanlığın görüşünü almaları esastır.

Madde 4- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 1- Özürlülerle ilgili derecelendirmeler, sınıflandırmalar, tanılamalar uluslar arası özürlülük sınıflandırması temel alınarak hazırlanacak özürlülük ölçütüne göre yapılır. Özürlülük ölçütünün tespiti ve uygulama esasları, Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşü alınarak, ve Sağlık Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü temsilcilerinin yönetmelik çalışmalarına katılımı sağlanarak Özürlüler İdaresi Başkanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 5- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 2- Başkanlıkça özürlülük ve özürlüler ile ilgili her türlü bilgileri içeren verilerin toplanması suretiyle veri tabanı oluşturulur. Bu veriler; özürünün sağlık, eğitim, rehabilitasyon, sosyal, ekonomik ve kültürel haklarının kullanılması ile hizmetlerin, sosyal yardımların ve kaynakların rasyonel biçimde sunulması amacıyla kullanılır.

Madde 6- 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 7- Özürlü kişilerin yaşamlarını öncelikle bulundukları ortamda sağlık, huzur ve güven içinde sürdürmesi, toplum içinde kendi kendilerini idare edebilecek ve üretken hâle gelebilecek şekilde bakım ve rehabilitasyonlarının yapılması, bunlardan ihtiyacı olanların geçici veya sürekli bakım altına alınması veya evde bakım hizmeti sunulması esastır.

Bakım hizmetlerinin kapsamı ve bu hizmetleri verecek olan gerçek ve tüzel kişilerin izin, çalışma usul ve esasları, Sağlık Bakanlığı, Özürlüler İdaresi Başkanlığı ve Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü temsilcilerinin yönetmelik çalışmalarına katılımı sağlanarak Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Madde 7- - 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 8- Bakım hizmetlerini, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünden ruhsat alan gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşları verebilir.

Madde 8- 2828 sayılı Kanuna aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 9- Bakım hizmetlerinin sunumunda kişinin biyolojik, fiziksel, psikolojik ve sosyal ihtiyaçları da dikkate alınır. Bakım hizmetlerinin standardizasyonu, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Koordinasyonunda çalışmalar yürütülür.

Bakım hizmetleri ile bakımın nitelikli temini sağlanır.

Bakım hizmetleri, evde bakım veya kurum bakımı modelleriyle sunulabilir. Öncelikle kişinin sosyal ve fiziksel çevresinden ayrılmaksızın hizmetin sunulması esas alınır.

Rehabilitasyon hizmetleri tam katılım ve eşitlik temelinde özürli bireylerin bireysel ve toplumsal ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak verilir. Rehabilitasyon kararının alınması, plânlaması, yürütülmesi, sonlandırılması dâhil her aşamasında özürli ve ailelerinin aktif ve etkili katılımı esastır. Hiçbir şekilde ayrımcılık yapılamaz.

Rehabilitasyonun her alanında ihtiyaç duyulan personelin yetiştirilmesine yönelik her düzeyde eğitim programları geliştirilir ve bu personelin istihdamı için gerekli önlemler alınır.

Madde 9- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 3- Hastalık, yetersizlik ve kazaların önlenmesi veya azaltılmasına, erken tanı ile tedavileri ve bireyin özürli duruma gelmesini önlemeye veya özürlilik düzeyini azaltmaya yönelik hizmetler Sağlık Bakanlığınca plânlanır. Risk gruplarının takibinin yapılması, özürliliğin tespiti ve önlenmesine yönelik tarama programlarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması esastır.

Erken çocukluk ve çocukluğun her dönemi fiziksel, işitsel, duysal, sosyal, ruhsal ve zihinsel gelişimlerinin izlenmesi, genetik geçişli ve özürliliğe neden olabilecek hastalıkların erken teşhis edilmesinin sağlanması, özürliliğin önlenmesi, var olan özürün şiddetinin olabilecek en düşük seviyeye çekilmesi, ilerlemesinin durdurulması amacıyla çalışmalar yapılır ve ailelere psikolojik destek, danışmanlık ve rehberlik hizmetleri sağlanır. Bu hizmetlerin yürütülmesi ile ilgili usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, İşleri Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı temsilcilerinin yönetmelik çalışmalarına katılımı sağlanarak Özürli İdaresi Başkanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Madde 10- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 4- Özürlü türlerini dikkate alan iş ve meslek analizleri, Özürlüler İdaresi Başkanlığının koordinatörlüğünde Millî Eğitim Bakanlığı ve çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapılır. Bu analizlerin işığında, özürlülerin durumlarına uygun meslekî rehabilitasyon ve eğitim programları, anılan kurumlarca geliştirilir .

Madde 11- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 5- Gerçek veya tüzel kişilerce açılacak olan özel meslekî rehabilitasyon merkezleri, hastanelerdeki meslekî rehabilitasyon merkezleri, yetenek geliştirme merkezleri ve korumalı işyerlerinin değişik tipleri ile özel işyerlerinde bireylerin bireysel gelişimleri ve yeteneklerine uygun iş veya becerilerini geliştirici tedbirler alınır. Bu alandaki hizmetler ihtiyaçlara göre iş ve meslek analizi yapılarak hizmet satın alınması suretiyle temin edilebilir. Buna ilişkin usul ve esaslar, Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşü alınarak, çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı temsilcilerinin yönetmelik çalışmalarına katılımı sağlanarak Özürlüler İdaresi Başkanlığınca ıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Madde 12- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 6- alışan veya iş başvurusunda bulunan özürlülerin karşılaşabileceği engel ve güçlükleri azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik istihdam süreçlerindeki önlemlerin alınması ve işyerinde fiziksel düzenlemelerin bu konuda görev, yetki ve sorumluluğu bulunan kurum ve kuruluşlar ile işyerleri tarafından yapılması zorunludur. Özürlülük durumları sebebiyle işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan özürlülerin istihdamı, öncelikle korumalı işyerleri aracılığıyla sağlanır.

Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ile çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görüşü alınarak Özürlüler İdaresi Başkanlığınca ıkarılacak Yönetmelikle belirlenen standartlara göre gerekli düzenlemeleri yapan işyerlerine, korumalı işyeri statüsü verilir.

Madde 13- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 7- Özürlülere fiziksel çevre, konut, ulaşım, sosyal ve sağlık hizmetleri, eğitim ve iş imkânları, kültürel, sportif ve dinlenme vb. gibi sosyal yaşama ilişkin her tür faaliyetlere katılımda fırsat eşitliği sağlanması esastır. Özürlülerin kendi hayatlarını düzenleyebilmeleri için bağımsızlıkları desteklenir .

Özür türü ve derecesi ne olursa olsun, bütün özürlüler için fiziksel çevrenin erişilebilir kılınmasına yönelik eylem programları geliştirilir, uygulamaya konur, bilgilendirme ve iletişime erişim sağlayacak önlemler alınır.

Özürlülere karşı toplumdaki önyargıların ve olumsuz tutumların yok edilmesi, toplumun bilinçlendirilmesi yolunda eylem plânları oluşturularak hayata geçirilir ve bu yöndeki çalışmalar desteklenir.

Madde 14- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 8- Rehabilitasyon hizmetlerinde; rehabilitasyon kurumları esas olmakla birlikte, bu hizmetlerin ihtiyaç duyan tüm kesimlere ulaşması, özürlülerin, ailelerinin ve toplumun desteğinin ve katılımının sağlanması amacıyla toplum temelli rehabilitasyon hizmetlerine ağırlık verilir.

Rehabilitasyonun her alanında sorun tespit etme, bilinçlendirme, bilgilendirme, yönlendirme gibi her tür hizmeti vermek üzere; Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Türkiye Sakatlar Konfederasyonu, üniversiteler ve yerel yönetimlerin görevlendireceği birer temsilciden oluşan Rehabilitasyon Danışma Merkezleri kurulur. Bu merkezler, kurulduğu ilin valiliği emrinde çalışır. Bunların kuruluş, işleyiş usul ve esasları Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin yönetmelik çalışmalarına katılımı sağlanarak Özürlüler İdaresi Başkanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Madde 15- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 9- Hiçbir gerekçeyle özürlülerin eğitim alması engellenemez. Özürlü çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve her düzeyde, özürlü olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır.

Özürlü üniversite öğrencilerinin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için Yükseköğretim Kurulu bünyesinde araç – gereç temini, özel ders materyallerinin hazırlanması, bunlara uygun eğitim, araştırma ve barındırma ortamlarının hazırlanmasının

temini, üniversite çağına gelmiş, üniversite eğitimine ulaşamayan özürlü gençlerin açık öğretim ve uzaktan öğretimle desteklenmesi gibi konularda sürekli çalışma yapacak "Özürlüler Danışma ve Koordinasyon Merkezi" kurulur. Bu merkezin kuruluşu ve işleyişi Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurumu temsilcilerinin yönetmelik çalışmalarına katılımı sağlanarak Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

Görme özürlülerin eğitim ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak üzere hazırlanacak kabartma kitap, sesli kitap ve materyal üretilmesini teminen gerekli işlemler ile işitme-konuşma özürlülerin eğitim ve kitle iletişim ihtiyaçlarını görsel alanlarda karşılamak üzere "Türk İşaret Dili" sistemi kurulur.

Bu sisteme göre işaret dili ders kitapları ile diğer yardımcı kitap ve yayımlar, işitme-konuşma özürlülerin her kademedeki eğitimlerinde kullanılır.

Bu sistemin kurulması ve uygulanmasını teminen yapılacak işlemler, Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türk Dil Kurumu ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonu tarafından müştereken yürütülür.

Madde 16- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 10- Özürlülerin okulöncesi dönemi de içine alacak şekilde eğitimi, ulusal eğitim plânlama ve müfredat geliştirme sisteminin bütünleşmiş bir parçası olması, öğretmenlere, eğitim yöntemlerini bu çocukları da kapsayabilecek şekilde uyarlayabilmeleri için eğitim verilmesi, okullarda özürlü çocukların gereksinimlerine uygun düzenlenmelerin yapılması ve özürlüleri kapsayıcı bir sistemin geliştirilmesi, ailelerin, özürlü çocuğunun ihtiyaçları, çocuklarına yardımcı olma yolları ve destekleyebilecekleri konularda bilgilendirilmeleri esastır.

Madde 17- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 11- Özürlülerin eğitsel değerlendirme ve tanılması uzman kişilerden oluşan ve ailesinin yer aldığı kurul tarafından yapılır ve eğitim plânlaması geliştirilir. Bu plânlama her yıl yeniden değerlendirilerek, gelişmeler doğrultusunda gözden geçirilir. Bu kurulun kuruluşu ve işleyişi ile ilgili esaslar, Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığı ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu temsilcilerinin yönetmelik çalışmalarına katılımı sağlanarak Özürlüler İdaresi Başkanlığının hazırlayacağı yönetmelikle belirlenir.

Madde 18- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 12- Bedensel ve zihinsel özüü nedeniyle hiç kimseye ayrımcılık yapılamaz. Bedensel ve zihinsel özüü nedeniyle bazı hak ve imkanlardan doğrudan veya dolaylı mahrum eden gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurum ya da kuruluşları ayrımcılık yapmış sayılır. Ayrımcılık yapan kişi, kurum ya da kuruluş, özüüünün, yapılan ayrımcılık nedeniyle uğradığı maddi veya manevi zararı tazminle yükümlüdür.

Madde 19- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde13- Korumalı işyerlerinin açılmasına, işletilmesine, kapatılmasına, denetimine ve mevcut bir işyerinin "korumalı işyeri" statüsü almasına ilişkin usul ve esaslar, Özüüüler İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Madde 20- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir:

Ek Madde 14- Özüüülerin, aleyhlerine sonuç doğuracak ayrımcılığa karşı korunması için Özüüüler İdaresi Başkanlığının bünyesinde "Özüüü Haklarının İzlenmesi Komisyonu" oluşturulur. Komisyon; Başkanlığın Başkan Yardımcısının Başkanlığında, Başkanlık Hukuk Müşaviri, konu ile ilgili iki özüüüler uzmanı veya özüüüler uzman yardımcısı ve 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 18 inci maddesinin (ı) fıkrasına göre belirlenen üyelerden Özüüüler Yüksek Kurulunca belirlenecek iki üyeden oluşur.

Komisyon kendisine ulaşan talepleri inceler ve gereğinde ilgili kurum, kuruluş ve kişilerden görüş alarak hazırlayacağı raporu Özüüüler Yüksek Kuruluna gönderir.

Özüüü Haklarının İzlenmesi Komisyonunun çalışma usul ve esasları "Özüüüler İdaresi Başkanlığı Özüüüler Yüksek Kurulu Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliğı"nde yapılacak değışiklikle belirlenir.

Madde 21- 571 sayılı Özüüüler İdaresi Başkanlığı Kuruluş Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesine aşağıdaki (j) bendi eklenmiştir.

j) Özür oranlarını ve bu oranlara göre özür derecelerini belirlemek, ve bu hususlarla ilgili usul ve esasları, Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ile Sağlık Bakanlığının görüşünü alarak yönetmelikle düzenlemek.

Madde 22- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (h), (ı), (j) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve birinci fıkrasına (k), (l), (m), (n) ve (o) bentleri eklenmiştir.

- h) En fazla üyesi bulunan işçi ve işveren konfederasyonlarının temsilcileri,
- ı) Türkiye Sakatlar Konfederasyonu Başkanı ve Konfederasyona üye her özür grubunu temsil eden federasyonların belirleyeceği birer üye,
- j) Başbakan tarafından en az biri üniversite öğretim üyelerinden olması kaydıyla özürölülerle ilgili konularda temayüz etmiş kişiler arasından seçilecek 2 üye,
- k) İçişleri Bakanlığını temsilen bir üye ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Genel Sekreteri,
- l) Radyo Televizyon Üst Kurulu üyelerinden görevlendirilecek bir üye,
- m) Türkiye Barolar Birliğince görevlendirilecek bir üye.
- n) Yüksek Öğrenim Kurulunu temsilen görevlendirilecek bir üye,
- o) Türkiye Mimar ve Mühendis Odalarını temsilen görevlendirilecek bir üye

Madde 23- 571 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, 19 uncu maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

c) Kamu kurum ve kuruluşları ile her türlü özel kurum ve kuruluşun özürölülerle ilgili yaptığı düzenleme ve uygulamalara ilişkin şikâyet ve itirazları inceleyip görüş oluşturmak. Şikâyet ve itirazların incelenip görüş oluşturulmasıyla ilgili usul ve esaslar Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin yönetmelik çalışmalarına katılımı sağlanarak Özürölüler İdaresi Başkanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Madde 24- 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3 üncü maddesinin (l) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (m) bendi eklenmiştir.

l) Özürölü çocuk doğumlarının önlenmesi için, gebelik öncesi ve gebelik döneminde tıbbi ve eğitsel çalışmalar yapılır. Yeni doğan bebeklerin metabolizma hastalıkları için gerekli olan testlerden geçirilerek risk taşıyanların belirlenmesine ilişkin tedbirler alınır.

Özel mevzuatına göre izin veya ruhsat alınmamış ilaç ve terkiplerin üretimi, ithali, satışı ile ruhsat veya izin alınmış dahi olsa ilaç ve terkiplerin bilimsel araştırma amacıyla Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve ilgili kişinin rızası olmadan insan üzerinde kullanımı yasaktır.

Bilimsel gelişmelere paralel olarak, anne karnındaki bebekler ile yeni doğanlarda çeşitli tarama yöntemleriyle tespiti mümkün olan özür ve hastalıklarla ilgili taramaların yapılması zorunludur.

m) Rehabilite edici hizmetlerde kullanılan ortopedik ve diğer yardımcı araç ve gereçleri üretmek amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulacak kuruluşların açılış iznini vermeye Sağlık Bakanlığı yetkilidir.

Bu kurum ve kuruluşların açılış izninin verilmesine, üretim ve personel standardına, işleyiş ve denetimi ile daha önce açılmış olan kurum ve kuruluşların durumlarına ilişkin esaslar, Özürölüler İdaresi Başkanlığı temsilcilerinin yönetmelik çalışmalarına katılımı sağlanarak Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Madde 25- 3359 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sağlık işletmelerinde koruyucu sağlık hizmetleri ve sosyal güvencesi bulunmayan özürölüler verilecek sağlık kurulu raporları ile bunun için gerekli görülen muayene ve tetkik hizmetleri dışında teşhis, tedavi ve rehabilite edici hizmetler ücretli olup, sağlık işletmesince tahakkuk ettirilen masraflar ilgili kurumca herhangi bir kısıtlamaya tabi tutulmaksızın öncelik ve ivedilikle ve ödeme emri beklenilmeksizin ödenir.

Madde 26- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun 9 uncu maddesinin (g) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

g) Kuruma bağlı olanlar ve rehabilitasyon ve eğitim merkezleri dışında kurulacak sosyal hizmet kuruluşlarının açılış iznine, her türlü standartlarına ve işleyişlerine ilişkin esasları, varsa ücret tarifelerini tespit etmek, onaylamak, denetimini yapmak ve bu esaslara uymayanların faaliyetlerini durdurmak.

Madde 27- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununa aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir.

Ek Madde 2- Görme, ortopedik, işitme, dil-konuşma ve ses bozukluğu, zihinsel, ruhsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmiş özürölülerle ilgili olarak; özürölüler

Verilecek Sağlık Kurulu Raporları dikkate alınarak, İl Milli Eğitim Kurullarınca, alacakları rehabilitasyon eğitimi tespit edilir. Resmî veya özel rehabilitasyon merkezlerinde eğitim görmesi uygun görülenlerin herhangi bir kurum veya kuruluş tarafından karşılanmayan rehabilitasyona ilişkin yardımları, bütçe uygulama talimatında belirlenen esas ve miktarlarda Fondan karşılanır. Bu yardımın yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Başbakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Madde 28-- 3294 sayılı Kanununun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Fon Kurulu kararı ile bu maddede sayılan gelirlerin binde biri, kuruluş yasasında Konfederasyona verilen görevleri yerine getirmek amacı ile Türkiye Sakatlar Konfederasyonuna tahsis edilir. Aktarılan fonların tahsis edildiği amaçlar doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığının denetimine ilişkin esaslar Başbakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.

Madde 29- 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun 3. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

c) "Özürlü", doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle normal yaşamın gereklerine uymama durumunda olup; korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyacı olan kişiyi,

571 sayılı Özürlüler İdaresi Başkanlığı Kuruluş Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (j) bendinde öngörülen yönetmeliğe göre hesap edilecek özür oranı asgari % 80 olanlar 1. derecede özürlü kişiyi, özür oranı asgari % 60 olanlar 2. derecede özürlü kişiyi , özür oranı asgari % 40 olanlar 3. derecede özürlü kişiyi,

Madde 30- 2828 sayılı Kanununa aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir.

Ek Madde 10-

a) "Özürlü olduklarını özürlülere verilen sağlık kurulu raporu ile belgeleyen T.C. vatandaşlarından asgari % 80 oranında özürlü olanlara 4000, asgari % 60 oranında özürlü olanlara 2500, asgari % 40 oranında özürlü olanlara 1500 gösterge rakamının her yıl bütçe kanunu ile tespit edilecek katsayı ile çarpımından bulunacak tutarda aylık verilir. Aybaşlarında peşin olarak ödenen aylıklar, damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi değildir.

b) Bu aylıktan yararlananlardan Sosyal Güvenlik Kurumlarının herhangi birinden sağlık yardımı almayanlara 3816 sayılı kanuna göre verilen yeşil karttan verilir.

c) Özürlülerin aylıkları için kurum bütçesine her yıl yeterli ödenek konur.

d) Aylıklar; ilgilinin, veli veya vasisinin müracaatını izleyen ayın başından itibaren bağlanır.

e) Aylıkların bağlanmasıyla ilgili usul ve esaslar Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşleri alınarak Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve Özürlüler İdaresi Başkanlığı temsilcilerinin katılımı sağlanarak Maliye Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle tespit edilir.

Madde 31- 2828 sayılı Kanununa aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir.

Ek Madde 11- İşitme ve konuşma özürlülere tercümanlık yapmak üzere illerde işaret dili uzmanı personel istihdam edilmesi, bunların işaret lisanı öğrenmeleri için gerekli kursların düzenlenmesi sağlanır. Uzmanların görev ve yetkileri, çalışma koşulları ile ilgili usul ve esaslar, Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun ve Özürlüler İdaresi Başkanlığının görüşleri alınarak Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Madde 32- 2022 sayılı Muhtaç ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir.

Ek Madde 1- 2022 sayılı Muhtaç ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerinden istifade ederek aylık almaya başlayan özürlü kadınlardan sonradan evlenmek suretiyle aylık alma hakkını kaybedenlerin haksız yere aldıkları aylıkların hazinece geri tahsili için başlatılan işlemler bu kanunun yayımı tarihinden itibaren durdurulur, bu nedenle hazinece tahsil edilen miktar ilgililere müracaatları üzerine 1 ay içinde geri ödenir, Bu durumları henüz tespit edilmemiş olan özürlü kadınlarla ilgili araştırmalara ve takibata bu kanunun yayımı tarihinden itibaren son verilir.

Madde 33- 2022 sayılı Muhtaç ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 34- 14.07.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104 üncü Maddesinin "ç" bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

d) Rehabilitasyon ve özel eğitim merkez ve okullarında veya diğer okullarda eğitim-öğretim gören ve bu kurumlara gidip gelebilmek, eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanabilmek için zorunlu bir ebeveyn refakatçi ihtiyacı bulunduğu eğitim-öğretim kurumunca belgelendirilen her yaştaki özürünün ebeveynleri iş gününün ihtiyaç duyulan saatlerinde kurumlarınca idarî izinli sayılır. Konuyla ilgili usul ve esaslar, toplu görüşme çalışmalarına katılan memur konfederasyonları ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşü alınarak, Millî Eğitim Bakanlığı ve Özürölüler İdaresi Başkanlığı temsilcilerinin katılımıyla Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 35- 657 sayılı Kanunun 50 nci maddesine son fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Özürölüler için açılan sınavlarda azami yaş sınırı 45'tir. Yeterlilik sınavlarında alt sınır ve üzeri puan alan özürölüler ayrıca sözlü sınava tâbi tutulamaz. Sınavı kazanan özürölü sayısının atanacak özürölü sayısından fazla olduğu hâllerde atama yüksek puandan düşük puana doğru sırası ile yapılır. Özürölüler için yapılacak olan sınavlarda Türkiye Sakatlar Konfederasyonunca önceden bildirilecek temsilcinin gözlemci olarak bulundurulması zorunludur.

Madde 36- 657 sayılı Kanunun 204 üncü maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu yardım, yüzde 40 ve üzerinde özürölü olduğu sağlık kurulu raporu ile belgelenen çocuklar için (0-6) yaş grubu farkı gözetilmeksizin 1250 gösterge rakamı üzerinden hesaplanır.

Madde 37- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 53 üncü maddesinin kenar başlığı ve birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Özürölülerin devlet memurluğuna alınmaları ve görevlendirilmeleri

Özürölülerin mesleklerine uygun boş kadrolara atanması esastır. Meslekleriyle ilgili boş kadro olmaması halinde durumlarına uygun başka kadrolara atanan özürölüler, kadroya

atamaları yapılana kadar yasaların izin verdiği ölçüde meslekleriyle ilgili görevlerde geçici görevle çalıştırılırlar. Bu durumdaki özürölüler boşalacak kadrolara öncelikle atanırlar. Mesleklerini icra veya infaza yardımcı her türlü araç ve gerecin kurumlarınca temin edilmesi esastır. Özürölülerin Devlet memurluğuna alınma şartları ile hangi işlerde çalıştırılacakları, mesleklerini icra ve infazda hangi yardımcı araç ve gereçlerin kurumlarınca temin edileceği hususları Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşleri alınarak Maliye, Sağlık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları, Özürölüler İdaresi Başkanlığı temsilcilerinin katılımı sağlanarak, Devlet Personel Başkanlığına hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Madde 38- 657 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Ek Madde 39- Kurumlarından aylık almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları kişilerden hayatını başkasının yardım veya bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede özürölü olduklarını sağlık kurulu raporu ile tespit ettirenlerin o mahâl dışında resmî veya özel eğitim ve öğretim kuruluşlarında eğitim ve öğretim yapacaklarının belgelendirilmesi hâlinde ilgilinin talebiyle eğitim ve öğretim kuruluşlarının bulunduğu il veya ilçe sınırlarında durumuna uygun boş bir kadroya bir ay içerisinde ataması yapılır. İlgilinin durumuna uygun boş bir kadronun bulunmadığı hâllerde yasaların izin verdiği ölçüde geçici görevle görevlendirilirler. Bu maddede yazılı nedenlerden dolayı nakil talebinde bulunanlar durumuna uygun boş kadroya öncelikle atanır.

Madde 39- 657 Sayılı Kanunun 41 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu kanun hükümlerine göre atanacak zihinsel özürölüler için asgari eğitim şartı aranmaz.

Madde 40- 5434 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Ek Madde 81:

Kurumdan malûllük veya yaşlılık aylığı alanlar ile hak sahibi olarak aylık alanlar içerisinde;

Bedensel, zihinsel ve ruhsal hastalık veya özürölülük ve yaşlılık sonucunda, sürekli veya geçici olarak günlük hayatın alışılmış gereklerini yerine getirememesi nedeniyle hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları özürölülere verilecek sağlık kurulu raporuyla tespit edilenlerden, bulundukları il

sınırları içerisinde yardım ve bakımını üstlenecek kimsesi olmayanların, resmî veya özel bakım merkezlerinde veya evlerinde bakımlarının yapılması hâlinde, bakımlarına ilişkin ücretler, bakıma muhtaçlık derecelerine göre Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca karşılanır. Bakım hizmetlerinin yapılmasına ilişkin yönetmelik, Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşleri alınarak, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımı sağlanarak Özürlüler İdaresi Başkanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Madde 41- 5434 sayılı Kanununun 68 inci maddesinin (b) bendine aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

İştirakçinin özürü olduğunu özürülere verilen sağlık kurulu raporuyla belgeleyen özürü çocuklarından herhangi bir sosyal güvenlik kurumu iştirakçisi olarak çalışmayanlardan asgari % 80 oranında özürü olanlara emekli aylığının % 100'ü, asgari % 60 oranında özürü olanlara % 75'i, asgari % 40 oranında özürü olanlara % 50'si aylık olarak bağlanır.

Madde 42- 5434 Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Ek 29. maddesinde yer alan "(10)" ibaresi, "(5)" olarak değiştirilmiştir.

Madde 43- 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 41. Maddesinin b fıkrasında yer alan "25 yıldan az olanlara her tam yıl için % 1 eksiği" ibaresinden sonra gelmek üzere aşağıdaki ibare eklenmiştir.

(Bu Kanunun 39. Maddesinin j fıkrası ile 53. Maddesini hükümlerine göre bağlanacak olan aylıklar 41. Maddenin a fıkrasındaki usul ve esaslarla hesaplanan aylığın her halükarda % 70'inden az olamaz.)

Madde 44- 4857 sayılı İş Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Ek Madde 1- Rehabilitasyon ve özel eğitim merkez ve okullarında veya diğer okullarda eğitim – öğretim gören ve bu kurumlara gidip gelebilmek, eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanabilmek için zorunlu bir ebeveyn refakatçi ihtiyacı bulunduğu eğitim-öğretim kurumunca belgelendirilen her yaştaki özürünün ebeveynleri iş gününün ihtiyaç duyulan saatlerinde işyerlerinde ücretli izinli sayılır. Konuyla ilgili usul ve esaslar, en fazla

üyeye sahip işçi ve işveren konfederasyonları ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşleri alınarak, Millî Eğitim Bakanlığı, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımı sağlanarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 45- 506 sayılı Kanunun Ek 37 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Madde 37- Sigortalılar ve kurumdan sürekli işgöremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları görme, ortopedik, işitme, dil-konuşma ve ses bozukluğu, zihinsel, ruhsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmiş özürlü çocukları ile kurumdan hak sahibi olarak gelir veya aylık alan aynı durumdaki çocuklardan, kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile resmi veya özel eğitim merkezlerine gönderilenlerin, gelişim ve eğitimlerine ilişkin yardımlar, Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca sağlanır.

Madde 46- 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 22 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Rehabilitasyon ve eğitim merkez ve okullarında veya diğer okullarda eğitim-öğretim gören ve bu kurumlara gidip gelebilmek, eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanabilmek için zorunlu bir ebeveyn refakatçi ihtiyacı bulunduğu eğitim – öğretim kurumunca belgelendirilen her yaştaki özürlünün ebeveynleri iş gününün belirli saatlerinde kurumlarınca idarî izinli sayılır. Konuyla ilgili usul ve esaslar, toplu görüşme çalışmalarına katılan memur konfederasyonları ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşleri alınarak Millî Eğitim Bakanlığı, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü temsilcilerin katılımı sağlanarak Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 47- 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir.

Ek Madde 2-

Kurumlarından aylık almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları kişilerden hayatını başkasının yardım veya bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları sağlık kurulu raporu ile tespit edilenlerden resmi veya özel bakım merkezlerine

gönderilenlerin veya evlerinde bakımı yapılanların bakımlarına ilişkin masraf ve ücretler, Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca ödenir.

Bakım hizmetlerinin usul ve esasları, Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşleri alınarak, Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı ve Sağlık Bakanlığı temsilcilerinin katılımı sağlanarak Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Madde 48- 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir.

Ek Madde 3-

Kurumlarından aylık almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları kişilerden hayatını başkasının yardım veya bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede özürlü olduklarını sağlık kurulu raporu ile tespit ettirenlerin o mahal dışında resmi veya özel eğitim ve öğretim kuruluşlarında eğitim ve öğretim yapacaklarının belgelendirilmesi halinde ilgilinin talebiyle eğitim ve öğretim kuruluşlarının bulunduğu il veya ilçe sınırlarında durumuna uygun boş bir kadroya 1 ay içerisinde ataması yapılır. İlgilinin durumuna uygun boş bir kadronun bulunmadığı hallerde yasaların izin verdiği ölçüde geçici görevle görevlendirilirler. Bu maddede yazılı nedenlerden dolayı nakil talebinde bulunanlar durumuna uygun boş kadroya öncelikle atanır.

Madde 49- 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesinin (C) bendinin (b) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Özürlüler için verilen Sağlık Kurulu Raporu Yönetmeliği'ne uygun olarak alınmış sağlık kurulu raporunda sakatlık oranı en az % 40 olanlardan, yaşları ne olursa olsun, en az 15 yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3600 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar.

Madde 50- 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunun geçici 87 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 51- 506 sayılı Kanunun Ek 37 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalılar ve kurumdan sürekli iş görmezlik geliri; malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları görme, ortopedik, işitme, dil – konuşma ve ses bozukluğu, zihinsel, ruhsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmiş özürlü

çocukları ile kurumdan hak sahibi olarak gelir veya aylık alan aynı durumdaki çocuklardan, kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporları dikkate alınarak İl Milli Eğitim kurullarınca alınacak kararla resmi veya özel eğitim merkezlerine gönderilenlerin, gelişimi ve eğitimlerine ilişkin yardımlar, Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca sağlanır.

Madde 52- 506 sayılı Kanuna aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir.

Ek Madde 50-

Kurumdan sürekli iş göremezlik geliri, malûllük veya yaşlılık aylığı alanlar ile hak sahibi olarak gelir ve aylık alanlar içerisinde; bedensel, zihinsel ve ruhsal hastalık veya özürlülük ve yaşlılık sonucunda, sürekli veya geçici olarak günlük hayatın alışılmış gereklerini yerine getirememesi nedeniyle hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları Özürlülere verilecek sağlık kurulu raporuyla tespit edilenlerden, bulundukları il sınırları içerisinde yardım ve bakımını üstlenecek kimsesi olmayanların, resmî veya özel bakım merkezlerinde veya evlerinde bakımlarının yapılması hâlinde, bakımlarına ilişkin ücretler, bakıma muhtaçlık derecelerine göre Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca karşılanır. Bakım hizmetlerinin yapılmasına ilişkin yönetmelik, Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşü alınarak, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımı sağlanarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Madde 53- 506 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin (B) bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

İsteğe bağlı olarak yaşlılık, malullük ve ölüm sigortasından yararlanmak isteyen özürlülerin primlerinin asgari % 80 oranında özürlü olanların yarısı, asgari % 40 oranında özürlü olanlarının 1/4'ü Maliye Bakanlığınca ödenir.

Madde 54- 506 sayılı Kanununun 71 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinin (C) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

C) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış yahut özürlü olduklarını özürlülere verilen sağlık kurulu raporuyla belgeleyenlerden herhangi bir sosyal güvenlik kurumu iştirakçisi olarak

çalışmayanlardan asgari % 80 oranında özürlü olanlara toptan ödeme tutarının % 100'ü, asgari % 60 oranında özürlü olanlara % 75'i, asgari % 40 oranında özürlü olanlara % 50'si toptan ödeme olarak ödenir.

Madde 55- 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri hakkında kanunun 2 nci maddesinin (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

f) Özürlülerin mesleki rehabilitasyonu, istihdamı ve sosyal güvenlikleri ile ilgili temel politikaları üretmek ve tedbirleri almak,

Madde 56- 4857 sayılı Kanunun 101. maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Herhangi bir işyerinde istihdam edilen özürünün işyerine uyumu, işi yerine getirmesine engel oluşturacak durumun ortadan kaldırılması veya iş veriminin artması amacıyla kullanılmak üzere araç – gereç alınmasının gerektiği hallerde; işveren veya işveren vekilinin yazılı başvurusu üzerine söz konusu araç-gerecin bedeli, Türkiye İş Kurumu bütçesinde açılan özel bir hesapta toplanan para cezalarından karşılanır.

Madde 57- 4857 Sayılı İş Kanununun 108. Maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu Kanunda yazılı olan idari para cezaları o yerin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürü tarafından verilir. Verilen idari para cezalarına dair kararlar ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. (101. Maddeye aykırılık nedeniyle verilen para cezalarına yapılan itirazlar duruşma yapılarak karara bağlanır.)

Madde 58- 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 35 inci maddesinin (b) fıkrasından sonra gelmek üzere (c) fıkrası eklenmiştir.

c) Sigortalının başlangıcından asgarî % 40 oranında özürlü olduğunu belgeleyenlere 15 yıldan beri sigortalı olmak, 3600 gün prim ödemek şartıyla istekle emeklilik aylığı bağlanır.

Madde 59- 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Ek Madde 22-

Sigortalılar ile Kurumdan malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları görme, ortopedik, işitme, dil-konuşma ve ses bozukluğu, zihinsel, ruhsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmiş özürlü çocukları ile kurumdan hak sahibi olarak gelir veya aylık alan aynı durumdaki çocuklarla ilgili olarak, Özürölere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları dikkate alınarak, İl Milli Eğitim Kurullarınca, alacakları rehabilitasyon eğitimi tespit edilir. Resmî veya özel rehabilitasyon merkezlerinde eğitim görmesi uygun görülenlerin gelişim ve eğitimlerine ilişkin yardımlar, Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca sağlanır.

Madde 60- 1479 sayılı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Ek Madde 23:

Kurumdan malûllük veya yaşlılık aylığı alanlar ile hak sahibi olarak aylık alanlar içerisinde; bedensel, zihinsel ve ruhsal hastalık veya özürölük ve yaşlılık sonucunda, sürekli veya geçici olarak günlük hayatın alışılmış gereklerini yerine getirememesi nedeniyle hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyecek derecede düşkün oldukları Özürölere verilecek sağlık kurulu raporuyla tespit edilenlerden, bulundukları il sınırları içerisinde yardım ve bakımını üstlenecek kimsesi olmayanların, resmî veya özel bakım merkezlerinde veya evlerinde bakımlarının yapılması hâlinde, bakımlarına ilişkin ücretler, bakıma muhtaçlık derecelerine göre Bütçe Uygulama Talimatında belirtilen esas ve miktarlarda Kurumca karşılanır.

Bakım hizmetlerinin yapılmasına ilişkin yönetmelik, Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşleri alınarak Özürölüler İdaresi Başkanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımı sağlanarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Madde 61- 1479 sayılı Kanununun 45 inci maddesinin (c) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

c) Onsekiz yaşını, orta öğrenim yapması halinde yirmi yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde yirmibeş yaşını doldurmamayan ve (18 yaşını doldurmamayanlar hariç) bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan, bu kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan veya yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan, bu kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan kız çocuklarının her birine %25'i,

Yaşları ne olursa olsun çalışamayacak durumda malûl olan çocuklarla, özörlü olduğunu özörlölere verilecek sağık kurulu raporuyla belgeleyen özörlölölerden herhangi bir sosyal güvenlik kurumu iştirakçisi olarak çalışmayanlardan 1. derecede özörlü olanlara % 100'ü, 2. derecede özörlü olanlara % 75'i , 3. derecede özörlü olanlara % 50'si,

Madde 62- 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Ek 3 üncü maddesine "Ek 19 uncu madde" ibaresinden sonra gelmek üzere "Ek 21" ve "Ek 22" ibareleri eklenmiştir.

Madde 63- 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 39 uncu maddesinin (a) fıkrasına "Ek 38" ibaresinden sonra gelmek üzere "Ek 37" ve "Ek 48" ibaresi eklenmiştir.

Madde 64- 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşğıdaki şekilde değıştirilmiştir.

c) Özörlölere hizmet amaçlı kurulmuş dernek, vakıf ve bunların üst kuruluşlarının çalışmalarında kullanılmak üzere iktisap edecekleri motorlu kara taşıtlarıyla, bizzat özörlölöler tarafından kullanılan özel tertibatlı olarak imal edilmiş, sonradan özel tertibat takılmış veya ilâve özel tertibat takılmış motorlu kara taşıtları ya da özörlölünün taşınması amacıyla birinci derece yakını bir sürücü veya özörlü kişı tarafından iş akdine bağılı olarak istihdam edilen bir sürücü tarafından kullanılan trafik siciline özörlü adına kayıtlı motorlu kara taşıtları.

Madde 65- 06.06.2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendi aşğıdaki şekilde değıştirilmiştir.

2. (II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tâbi mallardan, özörlölere hizmet amaçlı kurulmuş dernek, vakıf ve bunların üst kuruluşlarının çalışmalarında kullanılmak üzere iktisap

edecekleri motorlu kara taşıtlarıyla, bizzat özörlöler tarafından kullanılan özel tertibatlı olarak imal edilmiş, sonradan özel tertibat takılmış veya ilâve özel tertibat takılmış motorlu kara taşıtları ya da özörlölün taşınması amacıyla birinci derece yakını bir sürücü veya özörlü kişi tarafından iş akdine bağılı olarak istihdam edilen bir sürücü tarafından kullanılan trafik siciline özörlü adına kayıtlı motorlu kara taşıtlarının beş yılda bir defaya mahsus olarak ilk iktisabı,

Madde 66- 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesindeki "gazilerin" ibaresinden sonra gelmek üzere "özörlölerin" ibaresi eklenmiştir.

Madde 67- 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 4 üncü maddesine (m) bendi eklenmiştir.

"m) Yurt içinden veya yurt dışından, malül ve sakatlara hibe edilen ve özel surette imal edilmiş hareket ettirici tertibatı bulunan motorlu veya motorsuz koltuklar, bisiklet, motosiklet, motorlu kara taşıtları

Madde 68- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 inci maddesinin "4.Diğer istisnalar" bendinin (r) alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir.

s) Özörlölere hizmet amaçlı kurulmuş dernek, vakıf ve bunların üst kuruluşlarının çalışmalarında kullanılmak üzere iktisap edecekleri motorlu kara taşıtlarıyla, sakatlık dereceleri % 90 ve daha fazla olan malül ve özörlölerin adlarına kayıtlı taşıtlar ile diğer malul ve özörlölerin, bu durumlarına uygun hale getirilmiş tertibatlı taşıtlar

t) Özörlölerin eğitimleri, meslekleri, sportif faaliyetleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç, özel bilgisayar programları ile fonksiyon kazandırıcı ortez – protez vb. yardımcı ve destekleyici cihazlar

Madde 69- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun, 89 uncu maddenin birinci fıkrasının 3 nolu bendinde yer alan "Serbest meslek faaliyetinde bulunan" ibaresinden sonra gelmek üzere "ticari faaliyette bulunan" ibaresi eklenmiş; parantez içindeki cümlede yer alan "serbest meslek" ibaresinden önce gelmek üzere "ticaret ve" ibaresi eklenmiştir.

Madde 70- 4458 sayılı Gümrük Kanunun 167 inci Maddesinin birinci fıkrasının 12 nolu bendinin (a) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Özürlülerin yaşamlarını kolaylaştırmak için özel olarak onlara mahsus üretilmiş her türlü araç, gereç ve eşya ile bunların kullanılabilmesi için ihtiyaç duyulan yazılımlar ile benzeri elektronik eşyalar

Madde 71- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 19 uncu maddesinin 2 inci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Ancak, özürlülerin yaşamı için zorunlu olan ya da yaşamını kolaylaştıracak tüm inşaat, onarım, tesis ve proje değişiklikleri, ilgili kat malikinin talebi üzerine, kat maliklerinin en geç 3 ay içerisinde yapacağı toplantıda görüşülerek salt çoğunlukla karara bağlanır. Toplantının bu süre içerisinde yapılamaması veya talebinin salt çoğunlukla kabul edilmemesi durumunda; ilgili kat malikinin talebi üzerine bina güvenliğinin tehlikeye sokulmadığını bildirir komisyon raporuna istinaden ilgili mercilerden alınacak tasdikli proje değişikliği veya krokiye göre inşaat, onarım ve tesis yapılabilir. İlgili merciler, tasdikli proje değişikliği veya kroki taleplerini en geç altı ay içinde sonuçlandırır.

Komisyonun teşkili, çalışma usul ve esasları, proje ve inşaat giderlerinin karşılanma usul ve esasları Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ve Özürlüler İdaresi Başkanlığının görüşü alınarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 72- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

p) Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek. Belediyelerce işletilen veya belediyelerin işletim hakkını imtiyaz sözleşmeleriyle devrettiği her türlü toplu taşıma araçlarının ve duraklarının özürlülerin yararlanmasına ve ulaşabilirliği ile Türk Standartlarına uygunluğunu sağlamak, özürlüler ile öğretilbilir zihinsel özürlülerin ve tekerlekli sandalye kullanıcılarının veya diğer özürlüler için uygun görülen zorunlu refakatçilerinin ücretsiz ulaşimleri için gerekli tedbirleri almak, kiraya verilen büfe, otopark, tuvalet vb. işyerlerinin en az % 2'sinin öncelikli olarak özürlüler ve özürlülere hizmet veren vakıf ve dernekler tarafından işletilmesi ve istihdamını sağlamak (Adı geçen işyerlerinin tahsisinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.)

Madde 73- 5216 sayılı Kanunun 7 inci Maddesinin son fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Büyükşehir belediyesi ile bağlı ilçe ve alt kademe belediyelerinde bilgilendirme ve bilinçlendirme, yönlendirme ve özürllülerle ilgili her konuda sürekli danışmanlık hizmetleri dahil hizmet vermek üzere Özürllü Hizmet Birimleri oluşturulur. Bu birimler faaliyetlerini özürllülere hizmet amacı ile kurulmuş dernek ve bunların üst kuruluşlarıyla işbirliği halinde sürdürürler. Özürllü hizmetleri birimlerinin kuruluş, görev, yetki, sorumluluk ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar Özürllüler İdaresi Başkanlığı ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir. Büyükşehir Belediyeleri Kanununda yer alan bu düzenlemeler Belediyeler içinde uygulanır.

Madde 74- 5272 sayılı Belediye Kanununa aşağıdaki Ek madde eklenmiştir.

Ek Madde 1-

İl belediyeleriyle son nüfus sayımına göre nüfusu 50.000 ve üzeri olan ilçe ve belde belediyelerinde bilgilendirme ve bilinçlendirme, yönlendirme ve özürllülerle ilgili her konuda sürekli danışmanlık hizmetleri dahil hizmet vermek üzere Özürllü Hizmet Birimleri oluşturulur. Bu birimler faaliyetlerini özürllülere hizmet amacı ile kurulmuş dernek ve bunların üst kuruluşlarıyla işbirliği halinde sürdürürler. Özürllü hizmetleri birimlerinin kuruluş, görev, yetki, sorumluluk ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar Özürllüler İdaresi Başkanlığı ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Madde 75- 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (u) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

u) Kadınlara, güçsüzlere, özürllülere ve küçüklere karşı şiddetin ve ayrımcılığın teşvik edilmemesi

Madde 76- 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 61 inci maddesinin birinci fıkrasına (n) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (o) bendi eklenmiş ve ikinci fıkrasına "(o) bendinin ihlâli hâlinde para cezası iki kat artırılır" cümlesi eklenmiştir.

o) Özürllülerin araçları için ayrılmış park yerlerine

Madde 77- 1512 sayılı Noterlik Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının 6 nolu bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

6. Belgeleri bir dilden diğer dile veya bir yazıdan başka bir yazıya çevirmek, (Braille yazı ve işaret dili farklı yazı ve dillerden sayılır.)

Madde 78- 1512 sayılı Noterlik Kanununun 73 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 73- Noter, ilgilinin işitme, konuşma veya görme özürü olduğunu anlarsa, işlemler iki tanık huzurunda yapılır. Ancak malî sonuç doğurmayan iş ve işlemler özürünün isteğine bağlı olmak üzere tanıksız da yapılabilir.

İlgilinin işitme veya konuşma özürü olması ve yazı ile anlaşma imkânının da bulunmaması hâlinde, iki tanık ve antlı tercüman bulundurulur.

Madde 79- 1512 sayılı Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bir noterlik işleminde imza atılmış veya imza yerine geçen el işareti yapılmış olmasına rağmen, ilgilisi isterse yukarıdaki fıkradaki usul dairesinde ilgili, tanık, tercüman veya bilirkişinin parmağı da bastırılır. Mühür kullanılması halinde parmağın da bastırılması zorunludur.

Madde 80- 1512 sayılı Kanunun 87 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu kanunun 60 ıncı maddesinin 6 ıncı bendinde sayılmış olan yazı ve dillerden herhangi birini bilenler bakımından bu madde hükmü tatbik olunmaz.

Madde 81- 3289 sayılı Gençlik ve Spor Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 inci maddesinin birinci fıkrasının "o" bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir:

p) Özürü bireylerin spor yapabilmelerini sağlamak ve yaygınlaştırmak üzere; spor tesislerinin özürülerin kullanımına uygun olmasını sağlamak, spor eğitim programları ve

destekleyici teknolojiler geliştirmek, gerekli malzemeyi sağlamak, konu ile ilgili bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları ile yayınlar yapmak, spor adamları yetiştirmek, özürlü bireylerin spor yapabilmesi konusunda ilgili diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak.

Madde 82- 3289 sayılı Kanunun 29 uncu Maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Özürlü sporcular ile görevli personel deplasman, yerel ve ferdî müsabakalara katıldıkları süre boyunca izinli sayılırlar.

Madde 83- 2860 sayılı Yardım Toplama Kanununun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Özürlülere hizmet amacıyla birden fazla ilde düzenlenen yardım toplama faaliyetlerinde izin vermeye yetkili makamca Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun ilgili Federasyonun görüşünü de kapsayacak biçimde düşüncesi alınır. Bu görüşün 30 gün içinde bildirilmesi zorunludur.

Madde 84- 4721 sayılı Medeni Kanunun 348 nci maddesinin birinci fıkrasının 1 nolu bendi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

1. Ana ve babanın deneyimsizliği, hastalığı, başka bir yerde bulunması, veya benzeri sebeplerden biriyle velayet görevini gereği gibi yerine getirememesi

Madde 85- 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna aşağıdaki Ek madde eklenmiştir.

Ek madde 1-

Satıcı/sağlayıcı, tüketicinin özürlülüğü nedeniyle ürünün kullanımından doğabilecek sağlık, güvenliği ve ekonomik çıkarlarının korunması için gerekli önlemleri alır. Bu önlemleri almayan satıcı/sağlayıcı ürünün kullanımından kaynaklanacak olan özürlünün uğrayabileceği zararları tazminle yükümlüdür. Özürlünün sağlık, güvenlik ve ekonomik çıkarlarının nasıl sağlanacağı konusundaki tedbirler, Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun görüşü alınarak Özürlüler İdaresi Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin katılımı sağlanarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığının hazırlayacağı yönetmelikle düzenlenir.

Madde 86- 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 21 inci maddesinin 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu Kanuna göre özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda (iştirakler hariç) bir hizmet aktine dayalı olarak ücret karşılığı çalışırken bu kuruluşların özelleştirmeye hazırlanması, özelleştirilmesi, küçültülmesi veya faaliyetlerinin kısmen veya tamamen durdurulması, süreli veya süresiz kapatılması veya tasfiye edilmesi nedenleriyle; hizmet akitleri, tabi oldukları iş kanunları ve toplu iş sözleşmeleri gereğince tazminata hak kazanacak şekilde sona erenlere, kanunlardan ve yürürlükteki toplu iş sözleşmelerinden doğan tazminatları dışında ilave olarak iş kaybı tazminatı ödenir. Ayrıca bunlara yeni iş bulma, meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi hizmetleri özelleştirme fonundan desteklenerek ve finanse edilerek, öncelikle sağlanır. Kapatma ve tasfiye halleri dışında sakat statüsü ile ilgili kanunların öngördüğü I, II ve III. derece) çalışanlar işten çıkarılamaz. İş kaybı tazminatı ödenmesi ve sağlanabilecek diğer hizmetlere ilişkin işlemlerin yürütülmesinden İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü görevli, yetkili ve sorumludur. Kapatma ve tasfiye halinde ise seçim hakkı işten çıkarılan sakat personele ait olmak üzere, ya iş kaybı tazminatı bu kanunun tanıdığı hakların iki katı oranında ödenir yada mali hakları bakımından en yakın olan ve özürülü kontenjan açığı bulunan kamu kuruluşuna öncelikle yerleştirilir. Yerleştirmenin gerçekleştiği zamana kadar sakat işçinin kazanılmış mali hakları korunur ve işsizlik fonundan ödenmeye devam edilir.

Madde 87- 571 sayılı Kanun hükmünde Kararnameye aşağıdaki Ek madde eklenmiştir.

Ek Madde 15- Devlet Demir Yolları, Deniz Yolları ve Türk Hava Yollarının ulaşım hizmetlerinden, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin sabit ve mobil telefon görüşme ücretlerinden 1. derecede özürülüler için fatura bedellerinin yüzde ellisi, 2. ve 3. derecede özürülüler için fatura bedellerinin 25'i oranında indirim sağlanır. Özürülülere hizmet amacıyla kurulmuş dernek ve vakıflar ile bunların üst kuruluşlarının adına kayıtlı olan ve faaliyetlerinde kullandıkları sabit ve mobil telefon görüşme ücretlerinin fatura bedelinin de % 50'si oranında indirim sağlanır. Bu indirimler anılan kuruluşlara ait işletmelerin devir ve imtiyaz sözleşmesiyle özelleştirilmesi halinde de uygulanmaya devam edilir.

Madde 88- 5253 Sayılı Dernekler Kanununun 13. Maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ancak dernek yönetim ve denetim kurullarının başkan ve üyelerine bu madde kapsamında ödenecek ücret ile her türlü ödenek, yolluk ve tazminatların tutarı o dönem içinde elde edilecek brüt gelirin % 10'unu aşamaz. Dönem sonuna bu ödemeler devredilemez.

Madde 89- Bu kanunda öngörülen yönetmelikler kanunun yayım tarihinde itibaren 1 yıl içerisinde çıkartılır.

Geçici Madde 1- Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları vb. sosyal ve kültürel altyapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıl içinde özörlölerin erişebilirliğine uygun duruma getirilir.

Geçici Madde 2- Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler, şehir içinde kendilerince sunulan ya da denetimlerinde olan toplu taşıma hizmetlerinin özörlölerin erişilebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri alır. Mevcut özel ve kamu toplu taşıma araçları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıl içinde özörlöler için erişilebilir duruma getirilir.

Madde 90- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 91- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.